

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ศรีภูมิปริชานนท์ กับพวก. กฎหมายการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ว่าด้วยการอุทธรณ์เงิน
ค่าทดแทนต่อรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน,2539.

กระทรวงยุติธรรม. คำอธิบายเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
ชวนพิมพ์, 2538.

จรัส กาญจนขจิต กับพวก. กฎหมายเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วิญญูชน,2540.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วิญญูชน,2544.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 1 วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมาย
มหาชนยุคต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. คำอธิบายวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ : รัฐธรรมนูญเยอรมัน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์,2535.

ปาน แดงประเสริฐ. ปัญหาค่าทดแทนในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ศึกษากรณีเฉพาะการอุทธรณ์
เกี่ยวกับเงินค่าทดแทน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง,2537.

ยงยุทธ อนุกุล, หลักกฎหมายฝรั่งเศสเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์, วารสารวิชาการศาลปกครอง,
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2546

ศุภเชษฐ์ คู่สุวรรณ. ความชอบธรรมทางกฎหมายของการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในระบบกฎหมายไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2540.

สงขลา วิชัยทัศนะ. "กระบวนการเวนคืนตามกฎหมายต่างประเทศ." วารสารกฎหมายปกครอง.
19 (ธันวาคม 2543) : 1-28.

สุพรรณ มนต์เดชกุล. การกำหนดเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายว่าด้วยการเวนคืนของ
ประเทศ." วารสารกฎหมายปกครอง. 19 (ธันวาคม 2543) : 1-28.

อุกฤษ มงคลนาวิน, รัฐธรรมนูญกับเศรษฐกิจของไทย, วารสารกฎหมาย 1 (มกราคม 2517)

อุษา ศรีทอง. การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครอง ศึกษาเฉพาะคดีเวนคืนอสังหาริมทรัพย์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.

อำพน เจริญชีวินทร์. คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540.

ภาษาต่างประเทศ

Davies, Keith. Law of Compulsory Purchase and Compensation. Fourth edition. London :
Butterworths, 1984.

Federal Building Code, German Law Archive (online). Available from : www.juscomp.org/gla

Foster, Nigel G. German Law and Legal System. London : Blackstone Press Limited,
1993.

Mahendra P. Singh, German Administrative Law in Common Law Perspective. Berlin:
2001.

Rainer Muller-Jokel, Land Readjustment-A Win-Win-Strategy for Sustainable Urban
Development (online). Available from : www.fig.net/pub/athens/papers/ts14

Youngs, Raymond. English, French and German Comparative Law. London : Cavendish
Publishing Limited, 1998.

ภาคผนวก

○ คำสั่ง

(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๑๔๕/๒๕๔๔

คำสั่งที่ ๒๐๒ ๒๕๔๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๖๓ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ระหว่าง	{	นายวิลาศ โจหาญ	ผู้ฟ้องคดี
		กรมทางหลวง	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขคำที่ ๒๕๔๗/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๔๘๘/๒๕๔๔ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๕๔ ตำบลคลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เนื้อที่ ๒๒ ๑/๑๐ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างตึกแถวสองชั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้เวนคืนที่ดินดังกล่าว จำนวน ๑๖ ๑/๑๐ ตารางวา เพื่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๔๐๓๘ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (คลองท่อมใต้) บรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ (ลำทับ) ดอนแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ สายกรุงเทพ - คลองพรวน ที่คลองท่อมใต้ - ลำทับ โดยกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๘๒,๕๘๔ บาท

ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจการกำหนดเงินค่าทดแทนดังกล่าว จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑ อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ขอเพิ่มเงินค่าทดแทนทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน ๓,๖๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้วินิจฉัยและแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ตามหนังสือกระทรวงคมนาคมที่ คค ๐๒๐๗/อ.๒๔๖๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ เพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดินจากราคาไร่ละ ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นไร่ละ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท เฉพาะที่ดินที่เวนคืนเป็นเงิน ๗๒,๔๔๐.๗๔ บาท และมีหนังสือที่ คค ๐๒๐๗/อ.๑๐๖๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ แจ้งผลการพิจารณาเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน ๒๔,๙๓๓ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจผลการวินิจฉัยของรัฐมนตรี จึงขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มขึ้นเป็นเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องคดีจนกว่าจะชำระเสร็จ รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความในอัตราอย่างสูงด้วย คดีนี้ผู้ฟ้องคดีมิได้ฟ้องคดีภายใน ๑ ปี นับแต่พ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่เพื่อความเป็นธรรมกับผู้ฟ้องคดี เนื่องจากคดีนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมไม่ได้สั่งอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีภายใน ๖๐ วัน ขอให้ศาลใช้อำนาจตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑ อุทธรณ์เงินค่าทดแทนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีได้รับอุทธรณ์ดังกล่าวแล้ว แต่วินิจฉัยอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลจึงเหลือเพียงกรณีเดียวเท่านั้น คือ ต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดหกสิบวัน ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีต้องฟ้องคดีภายในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๘

/มิถุนายน...

มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดี ศาลปกครองไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ สำหรับคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลใช้อำนาจตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ รับคดีนี้ไว้พิจารณานั้น ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้คดีนี้เป็นคดีปกครองแต่ก็มีผลเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ส่วนบุคคลเฉพาะผู้ฟ้องคดี มิใช่ประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคลหรือเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นซึ่งศาลอาจหยิบยกคดีที่ขาดอายุความแล้วขึ้นไว้พิจารณาได้ และโดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกฎหมายเฉพาะมิใช่กฎหมายทั่วไป ซึ่งได้บัญญัติในเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดีไว้เป็นการเฉพาะ ตามนัยมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ใช้สิทธิฟ้องคดีภายในระยะเวลาดังกล่าว จึงไม่อาจเป็นข้อยกเว้นในเรื่องอายุความฟ้องคดีโดยเหตุจำเป็นได้ แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีที่ดินเหลือจากการเวนคืนเพียง ๖ ตารางวา และที่ดินดังกล่าวมิได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกับที่ดินแปลงอื่นของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีก็อาจมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ รวมทั้งคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องทางไปรษณีย์เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ อุทธรณ์คำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ในประเด็นการนับอายุความฟ้องคดีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ว่าเริ่มนับอายุความใช้สิทธิเรียกร้องตั้งแต่วันใด เพราะสภาพการบริหารราชการแผ่นดินปัจจุบันนั้นล่าช้า เป็นไปไม่ได้ที่รัฐมนตรีจะวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน สมควรที่ศาลปกครองจะรับคดีนี้ไว้พิจารณาตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย รวมทั้งได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาฟ้องคดีไว้โดยเฉพาะว่า ในกรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนด มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยรัฐมนตรีจะต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา หกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วแต่กรณี ซึ่งมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งได้วางหลักเกณฑ์ในการนำคดีมาฟ้องต่อศาลไว้สองกรณี คือ กรณีแรก รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่รับอุทธรณ์ กรณีนี้จะต้องฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีที่สอง รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รับอุทธรณ์ กรณีนี้จะต้องฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับอุทธรณ์ สำหรับคดีนี้ ข้อเท็จจริงจากคำฟ้องได้ความว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ค่าทดแทนที่ดิน ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งรัฐมนตรีจะต้องวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ คือภายในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แต่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะให้ศาลเยียวยาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกำหนดค่าทดแทนดังกล่าว ก็ต้องฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พ้นกำหนดหกสิบวัน การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ย่อมพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว อย่างไรก็ดี ปราบกฏข้อเท็จจริง

ในคำ...

ในคำฟ้องว่า ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้วินิจฉัยและแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ๒ ครั้ง คือ การวินิจฉัยและแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ครั้งแรก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้วินิจฉัยอุทธรณ์และมีหนังสือ ตามหนังสือกระทรวงคมนาคม ที่ คค ๐๒๐๗/อ.๒๔๖๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ แจ้งผลการพิจารณาเงินค่าทดแทนที่ดินเป็นเงิน ๗๒,๔๔๐.๗๔ บาท ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์หลังจากพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ การวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีดังกล่าว แม้จะเป็นการวินิจฉัยหลังจากพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ก็ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองหมายความว่า “การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือ มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรองและการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ” ดังนั้น การวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีจึงเป็นคำสั่งทางปกครองและถือเป็นการกระทำทางปกครองอย่างหนึ่งที่กระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีอันทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองสูงสุดโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า แม้มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จะเป็นกฎหมายเฉพาะ แต่ก็ได้บัญญัติ เรื่องการฟ้องคดีในกรณีที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อพ้นระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์แล้ว ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ที่เกิดขึ้นใหม่ว่าจะต้องฟ้องคดีต่อศาลอย่างไร และภายในกำหนดระยะเวลาใด เมื่อคำสั่งทางปกครอง ดังกล่าว มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่พอใจ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีและได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยมีคำขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มขึ้น อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของ

/หน่วยงาน...

หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง ซึ่งผู้ฟ้องคดี จะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในกำหนดระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน คือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือ ดังกล่าว ข้างต้น จึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนับแต่นั้น ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แล้ว ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในประเด็นนี้ไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย ในผล สำหรับการวินิจฉัยและแจ้งผล การพิจารณาอุทธรณ์ครั้งที่สองรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคมได้วินิจฉัยแล้วมีหนังสือ ที่ คค ๐๒๐๗/อ.๑๐๖๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ แจ้งผลการพิจารณาเงินค่าทดแทนปลูกสร้างเป็นเงิน ๒๔,๙๓๓ บาท ให้ผู้ฟ้องคดี ทราบ เห็นว่า การวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของรัฐมนตรี ที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดี การใช้อำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี ดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งเป็นการกระทำทางปกครองอย่างหนึ่งที่กระทบต่อสิทธิของ ผู้ฟ้องคดี อันทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือ เสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำวินิจฉัย ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดี จ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มขึ้น อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของ หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ ดังนั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ เงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือดังกล่าวข้างต้น จึงต้องถือว่า

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีนับแต่นั้น ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ยังไม่พ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ประเด็นนี้ไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งแก้คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างไว้พิจารณา คินค่าธรรมเนียมศาลในส่วนที่เกี่ยวกับค่าทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี และให้ศาลปกครองชั้นต้นดำเนินการต่อไป นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายจรัญ หัตถกรรม

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

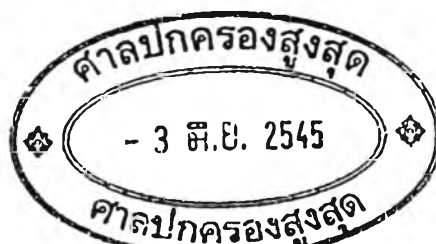
นายอำพล สิงห์โกวินท์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายธงชัย ลำดับวงศ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

มีความเห็นแย้ง

/ความเห็นแย้ง...

○ ความเห็นแย้ง

คำร้องที่ ๑๔๕/๒๕๔๔

ข้าพเจ้า นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานศาลปกครองสูงสุด เสียงข้างน้อย ของที่ประชุมใหญ่ ไม่เห็นพ้องด้วยกับเสียงข้างมากและมีความเห็นแย้งดังนี้

ในปัญหาว่าการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น ผู้ฟ้องคดีต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาใดนั้น เห็นว่าแม้การฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นถือเป็นการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ได้บัญญัติกระบวนการในการแก้ไขข้อพิพาทในเรื่องเงินค่าทดแทนรวมทั้งเรื่องอายุความในการฟ้องคดีต่อศาลไว้เป็นการเฉพาะ โดยบัญญัติให้เจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ทั้งนี้โดยให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ทำหน้าที่กำหนดราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว โดยมาตรา ๒๕ วรรคสองบัญญัติต่อไปว่า "ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์" และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี" มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ต่อเนื่องมาจากมาตรา ๒๕ ซึ่งวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๕ นั้นบัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาในการยื่นอุทธรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนต่อรัฐมนตรีว่าต้องอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือจากผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนนั้น

/และ...

และวรรคสองของมาตรา ๒๕ บัญญัติให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ดังนั้น ข้อความของมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งที่บัญญัติถึงกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ จึงย่อมหมายถึงคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีที่วินิจฉัยภายในกำหนดเวลาตามที่มาตรา ๒๕ วรรคสองบัญญัติไว้ คือคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีที่วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ มิใช่คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีที่วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นหลังจากล่วงพ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์แต่อย่างใด และข้อความของมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งที่บัญญัติต่อไปถึงกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสองนั้นก็ย่อมหมายถึงกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์อันเป็นกำหนดเวลาตามที่มาตรา ๒๕ วรรคสองบัญญัติกำหนดให้รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นนั่นเอง

จากบทบัญญัติดังกล่าวของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนซึ่งยังไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดไว้โดยเฉพาะให้ต้องอุทธรณ์การกำหนดดังกล่าวของคณะกรรมการต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทน โดยผู้นั้นจะมีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น หรือจะมีเหตุแห่งการฟ้องคดีเช่นนั้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการอุทธรณ์เช่นนั้นต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลานั้นและมีกรณีใดกรณีหนึ่งในสองกรณีดังต่อไปนี้เกิดขึ้น กรณีแรกคือกรณีที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์นั้นเสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ส่วนกรณีที่สองคือกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

ก่อนมีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลปกครอง การฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต้องฟ้องต่อศาลยุติธรรม โดยต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีในกรณีใดกรณีหนึ่งในสองกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังกล่าวข้างต้น และ

/ตอนท้าย...

ตอนท้ายของมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งนั้นได้กำหนดวันเริ่มต้นนับกำหนดเวลาในการใช้สิทธิฟ้องคดีในแต่ละกรณีต่างกัน โดยในกรณีแรกที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ คือ วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ส่วนในกรณีที่สองที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง คือมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ซึ่งศาลฎีกาได้พิพากษาวางบรรทัดฐานไว้เป็นแนวเดียวกันมากมายหลายฉบับว่าสิทธิของผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนที่จะฟ้องคดีต่อศาลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งมิได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งเพียงกรณีเดียว คือกรณีที่รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ คือภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์หรือกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ซึ่งในกรณีหลังที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ คือภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้นต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ หากมิได้ฟ้องคดีภายในกำหนดเวลานั้นก็หมดสิทธิที่จะฟ้องคดีนั้นอีกต่อไป และแม้ต่อมารัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์นั้นภายหลังจากกำหนดหกสิบวันดังกล่าว ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนก็ไม่มีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีที่วินิจฉัยอุทธรณ์เกินกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้นอีก ดังปรากฏตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๐/๒๕๓๙, ๗๔๔/๒๕๓๙, ๗๔๕/๒๕๓๙, ๗๔๖/๒๕๓๙, ๗๔๘/๒๕๓๙, ๗๕๐/๒๕๓๙, ๗๑๘-๗๒๓/๒๕๔๐, ๕๖๒๑/๒๕๔๐, ๖๓๙๗/๒๕๔๐, ๗๓๓๕/๒๕๔๐, ๗๙๑๒/๒๕๔๐, ๒๙๐/๒๕๔๑ และ ๘๑๗๖/๒๕๔๓ เป็นต้น

ต่อมาเมื่อได้มีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลปกครองเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ แล้ว การฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นดังกล่าวถือเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ

/จัดตั้ง...

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม การที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจะมีสิทธิฟ้องคดีดังกล่าวหรือจะมีเหตุแห่งการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือไม่นั้นย่อมเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ดังกล่าวข้างต้น อันเป็นกรณีที่กฎหมายได้บัญญัติขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนี้ไว้ โดยเฉพาะตามที่กล่าวมาแล้วสอดคล้องกับเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อีกเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด” ดังนั้น ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดย่อมจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนี้ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้โดยเจตนาอันก่อนจึงจะมีสิทธิฟ้องคดีได้ โดยจะต้องอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว ซึ่งเมื่อได้กระทำเช่นนั้นแล้วผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจะมีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือจะมีเหตุแห่งการฟ้องคดีดังกล่าวของผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทน ก็ต่อเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งเพียงกรณีเดียวในสองกรณีต่อไปนี้เกิดขึ้น กรณีแรกคือกรณีที่มิได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น ส่วนกรณีที่สอง คือกรณีที่มิได้มีการสั่งการภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

ในกรณีที่มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น คำว่า “กฎหมายนั้น” ในกรณีนี้ย่อมเข้าใจได้ชัดเจนว่าหมายถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งการสั่งการตามกฎหมายนั้นย่อมมีความหมายรวมถึงการสั่งการภายในระยะเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนดด้วย ทั้งนี้การสั่งการเมื่อล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนดย่อมไม่อาจถือได้ว่าเป็นการสั่งการตามกฎหมายนั้น ดังนั้นเมื่อมาตรา ๒๕ วรรคสอง.

/แห่ง...

แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ กรณีที่มีการสั่งการตามกฎหมายนั้นดังกล่าวจึงหมายถึงกรณีที่รัฐมนตรีได้สั่งการโดยวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในการกำหนดของคณะกรรมการเสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์เท่านั้น

ส่วนกรณีที่สองอันได้แก่กรณีที่มีได้มีการสั่งการภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด คำว่า "กฎหมายนั้น" ในกรณีนี้ก็ยังคงหมายถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เช่นเดี๋ยวก่อน ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ กรณีที่สองนั้นจึงหมายถึงกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ซึ่งย่อมรวมถึงกรณีที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายหลังกำหนดเวลาหกสิบวันนั้นด้วย

จากหลักกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดจะมีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือจะมีเหตุแห่งการฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลปกครองก็ต่อเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งเพียงกรณีเดียวในสองกรณีเกิดขึ้นเช่นเดียวกับการฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมก่อนมีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลปกครองนั่นเอง กล่าวคือ กรณีแรก เมื่อรัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ หรือกรณีที่สอง เมื่อรัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ซึ่งเมื่อมีสิทธิที่จะฟ้องคดีหรือมีเหตุแห่งการฟ้องคดีเช่นนี้แล้ว ผู้มีสิทธิฟ้องคดีก็ต้องใช้สิทธิฟ้องคดีภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หากล่วงพ้นกำหนดเวลาเช่นนั้นแล้วก็ย่อมหมดสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อไป

สำหรับกำหนดเวลาในการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต่อศาลปกครองนั้น แม้พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ได้บัญญัติกำหนดเวลาที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนต้องฟ้องคดีเช่นนั้นต่อศาลไว้ภายในกำหนดหนึ่งปี และได้บัญญัติกำหนดวันเริ่มต้นนับกำหนดเวลาการฟ้องคดีแยกเป็น ๒ กรณีต่างกัันดังได้กล่าวมาแล้ว โดยในกรณีแรกที่

/รัฐมนตรี...

รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ คือ วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ส่วนในกรณีที่สองที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง คือมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ แต่ก็เป็นกำหนัดให้แตกต่างกันในเรื่องการเริ่มนับกำหนดเวลาการฟ้องคดีให้สอดคล้องกับเหตุแห่งการฟ้องคดีสำหรับกรณีที่มีการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามกฎหมายโดยรัฐมนตรีหรือกรณีที่ไม่มีการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามกฎหมายโดยรัฐมนตรีเท่านั้น ฉะนั้น ถึงแม้คดีฟ้องเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นที่ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองจะถือเป็นคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งโดยปกติมีบทบัญญัติกำหนดเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ดังกล่าวไว้เป็นบททั่วไปในมาตรา ๕๑ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวว่าให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดีก็ตาม แต่ก็เห็นได้ว่า การฟ้องคดีดังกล่าวจะต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาบังคับใช้เพราะเป็นกรณีที่มิมีบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกำหนดเวลาในการฟ้องคดีไว้ ทั้งนี้ตามหลักที่ว่ากฎหมายเฉพาะย่อมยกเว้นกฎหมายทั่วไป โดยหากไม่ยึดถือแนวการบังคับใช้กฎหมายเช่นนี้แล้ว กรณีก็จะกลายเป็นว่าบทบัญญัติ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลเป็นการยกเลิกบทกฎหมายเฉพาะทุก ๆ ฉบับที่มีการกำหนดเรื่องอายุความหรือกำหนดเวลาการฟ้องคดีไว้ ซึ่งไม่น่าจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๕๑ นั้นเอง ทั้งยังขัดกับแนวการบังคับใช้กฎหมายด้วย

สำหรับคดีนี้ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต่อศาลปกครองต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง โดยในกรณีแรกที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ส่วนในกรณีที่สองที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัย

/อุทธรณ์...

อุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงได้ตามคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งรัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ คือภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ดังนั้นเมื่อรัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้น คือต้องฟ้องคดีภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ แม้ในขณะนั้นยังไม่มีศาลปกครองชั้นต้นเปิดทำการ ผู้ฟ้องคดีก็ชอบที่จะฟ้องคดีนี้ต่อศาลยุติธรรมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม แต่ได้นำคดีนี้มายื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ อันเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีตามที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ศาลปกครองจึงไม่มีอำนาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ ส่วนคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้พิจารณารับคดีนี้ไว้พิจารณาตามนัยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่าคดีนี้ไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคล และการฟ้องคดีนี้ก็เกินไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะ มิได้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และไม่มีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาแต่อย่างใด จึงไม่อาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาได้ ศาลปกครองสูงสุดจึงต้องมีคำสั่งยืนตามคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น

ส่วนที่เสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่เห็นว่ากรณีที่รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องเงินค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เสร็จสิ้นหลังกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ การฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้นต่อศาลปกครองจะยื่นฟ้องได้ภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น เห็นว่าการถือตามความเห็นเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่ว่าแม้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ไม่เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕

/วรรคสอง...

วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คือวินิจฉัยอุทธรณ์ไม่เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ แล้ววินิจฉัยอุทธรณ์ภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังคงมีสิทธิฟ้องเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ทราบผลการวินิจฉัยของรัฐมนตรี นอกจากนี้จะทำให้กำหนดเวลาฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต่อศาลทอดยาวนานออกไปโดยไม่มีกำหนดตามแต่เวลาที่รัฐมนตรีจะใช้วินิจฉัยอุทธรณ์โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ขัดต่อเหตุผลและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ประสงค์ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นไปโดยรวดเร็วแล้ว ยังจะทำให้เกิดสถานการณ์ทางกฎหมายที่แปลกประหลาดยิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ฟ้องคดีไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดและได้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีโดยถูกต้องตามกฎหมาย อันเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องดังกล่าวที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะแล้ว เมื่อรัฐมนตรีมิได้สั่งการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายในเวลาที่กฎหมายคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนด กล่าวคือภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ก็ย่อมทำให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือมีเหตุแห่งการฟ้องคดีเช่นนั้นซึ่งผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องคดีได้ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนั้นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบด้วยมาตรา ๔๒ และมาตรา ๕๑ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว แต่หากต่อมาภายหลังรัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนด ก็จะกลับทำให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้นมีสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นได้อีกภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ทั้งนี้ไม่ว่ารัฐมนตรีจะได้วินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวภายหลังกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์แล้วมากน้อยเพียงไร จะวินิจฉัยล่าช้าเพียงเจ็ดวันหรือวินิจฉัยล่าช้านานถึงแปด-เก้าปีก็จะมีผลเช่นเดียวกัน โดยสิทธิฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต่อศาลอีกเช่นนั้นจะเกิดขึ้นไม่ว่าคดีฟ้องเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้ฟ้องต่อศาลในกรณีที่รัฐมนตรี

/มิได้...

มิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้น
ยังคงอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณา
พิพากษาคดีถึงที่สุดแล้วหรือคดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น
หรือศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาพิพากษาอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น
จนถึงที่สุดแล้วก็ตาม

อย่างไรก็ตาม แม้ถือตามเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่ที่เห็นว่าการฟ้องคดี
เรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง
(๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
ต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาตามที่มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติ
กำหนดไว้สำหรับการฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นบททั่วไปก็ตาม แต่การฟ้องคดี
ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวก็คือการฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่ง
การฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง
(๓) นั้น ได้แก่อคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงาน
ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ
คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
ให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร โดยคดีฟ้องเรียกเงินค่าทดแทน
อสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด
ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด ดังนั้น เหตุแห่งการฟ้องคดีเช่นนี้
จึงย่อมต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
ได้กำหนดไว้ ซึ่งหมายถึงว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของ
หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจ่ายเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์
ย่อมเกิดขึ้นเพียงในกรณีใดกรณีหนึ่งในสองกรณีตามที่ได้วินิจฉัยข้างต้น โดยกรณีแรกเกิดขึ้น
ในกรณีที่ผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี แล้วรัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์
เสร็จสิ้นภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ส่วนกรณีที่สองเกิดขึ้นในกรณีที่
ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เช่นนั้นแล้ว แต่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์
ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ทั้งนี้ไม่ว่ารัฐมนตรี

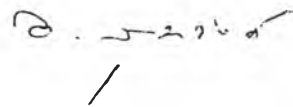
/จะได้...

จะได้วินิจฉัยอุทธรณ์นั้นเสร็จสิ้นภายหลังจากกำหนดเวลาหกสิบวันนั้นหรือไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ในภายหลังก็นับตาม เหตุแห่งการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจ่ายเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์จึงมิได้เกิดขึ้นจากการที่รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายหลังจากกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์แต่อย่างใด โดยในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ แต่ต่อมาได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายหลังจากกำหนดเวลานั้น เหตุแห่งการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนก็ยังคงเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีกรณีที่สองคือกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์นั่นเอง ดังนั้น วันที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในกรณีนี้ก็ย่อมได้แก่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ โดยแม้ต่อมารัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นภายหลังจากกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ไม่อาจถือว่าวันที่ทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นเป็นวันที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในกรณีเช่นนี้สถานการณ์ทางกฎหมายที่แปลกประหลาดยิ่งดังกล่าวมาในวรรคก่อนก็จะไม่เกิดขึ้นเพราะหากรัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์แล้ว การฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นก็ต้องยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์อันถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในกรณีนั้น ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ซึ่งถ้าต่อมารัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นภายหลังจากกำหนดเวลาหกสิบวันดังกล่าวในขณะที่ยังไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ยังไม่ได้ฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นก็ย่อมสามารถยื่นฟ้องคดีดังกล่าวภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนั้นได้ แต่หากกำหนดเวลาหนึ่งปีนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้วก็ไม่มีสิทธิฟ้องคดีเช่นนั้นหลังกำหนดเวลาดังกล่าวเพราะได้ล่วงเลยกำหนดเวลาที่จะยื่นฟ้องตามมาตรา ๕๑ นั้นแล้ว

สำหรับคดีนี้ แม้ถือตามความเห็นเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่ว่าการฟ้องคดีเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาตามที่มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความตามคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งรัฐมนตรีต้องสั่งการ โดยวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ คือภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ตามที่กฎหมายซึ่งได้แก่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติกำหนดไว้ เมื่อรัฐมนตรีมิได้สั่งการโดยวินิจฉัย อุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจึงทำให้มีเหตุแห่งการฟ้องคดีกรณีที่สอง ที่ผู้ฟ้องคดีต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งได้แก่วันที่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้น คือต้องฟ้องคดี ภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และแม้ปรากฏว่า ต่อมารัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์ ภายหลังจากกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ก็ไม่มีผลทำให้กำหนดเวลา การฟ้องคดีนี้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามโดยที่ขณะนั้นยังไม่มีศาลปกครองชั้นต้น เปิดทำการ ผู้ฟ้องคดีจึงชอบที่จะฟ้องคดีนี้ต่อศาลยุติธรรมภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีดังกล่าว ที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีนี้มายื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ เป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี อันเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ศาลปกครอง จึงไม่มีอำนาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ และไม่มีเหตุที่จะรับคดีนี้ไว้พิจารณา ตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างใด จึงไม่อาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาได้ ดังนั้น แม้ถือตามความเห็น เสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่ดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดก็ต้องมีคำสั่งยื่นตามคำสั่งไม่รับ คำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น

(นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์)

รองประธานศาลปกครองสูงสุด

สำเนา

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๔๒/๒๕๔๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓ /๒๕๔๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๗

ระหว่าง	{	นายสงวน โชติชัยชรินทร์	ผู้ฟ้องคดี
		กรมทางหลวง ที่ ๑	
		รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๘๑๕/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๑๒๒/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินในเขตตำบลบางครุ อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวนสามแปลง คือ โฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา โฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา และโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา ได้ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓๗ สายถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ตอนพระประแดง - บางปะอิน - บางพลี ตอนบางพลี - บางขุนเทียน พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ทำให้ที่ดิน

ทั้งสาม...

ทั้งสามแปลงถูกเวนคืนไป เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา เนื้อที่ ๗๖ ตารางวา และเนื้อที่ ๒๙๙ ตารางวา ตามลำดับ ต่อมา แขวงการทางธนบุรีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ หนังสือลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ และหนังสือลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๔ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปปรับเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๑๗๔ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๙๖,๐๐๐ บาท (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๗๖ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๔,๐๐๐ บาท และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๒๙๙ ตารางวา แบ่งจ่ายเป็น ๒ ราคา คือ ตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๕ ตารางวา และตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๑๔ ตารางวา รวมเป็นเงิน ๑,๗๐๖,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น กำหนดเงินค่าทดแทนให้ผู้ฟ้องคดีต่ำมาก และไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ อุทธรณ์ขอค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ในอัตราตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท กับมีหนังสือลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ อุทธรณ์ขอค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ในอัตราตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและได้กำหนดเงินค่าทดแทนให้ผู้ฟ้องคดีเพิ่มขึ้นทั้งสามแปลง ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ อัตราตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๓๔๙,๐๐๐ บาท (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ อัตราตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๒๖,๐๐๐ บาท และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ กำหนดค่าทดแทนที่ดินเป็น ๒ ราคา คือ อัตราตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๕ ตารางวา และอัตราตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๑๔ ตารางวา รวมเป็นเงิน ๔,๙๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย แต่ผู้ฟ้องคดี ยังไม่ได้รับเงินค่าทดแทนส่วนที่เพิ่มขึ้นและเห็นว่าค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวยังต่ำกว่า ราคาที่ดินที่ซื้อขายกันทั่วไป

ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงก่อนจะถูกเวนคืนนั้น ที่ดินมีสภาพเป็นแปลงเดี่ยวติดต่อกันและได้ทำการพัฒนาปรับปรุงที่ดินทั้งสามแปลง โดยการถมดินเป็นจำนวนมาก และใช้เป็นที่ตั้งโรงงานทอผ้าเต็มพื้นที่ทั้งสามแปลง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และมีสาธารณูปโภคครบถ้วน โดยบริเวณใกล้เคียง

/เป็นแหล่ง...

เป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น มีโรงงานอุตสาหกรรมไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ แห่ง รวมทั้งยังมี
 โรงพยาบาล สถานที่ราชการหลายแห่ง แม้ที่ตั้งที่ดินจะอยู่ติดซอย แต่ห่างจากถนนใหญ่
 (สุขสวัสดิ์) ไม่เกิน ๕๐ เมตร ถนนซอยกว้างประมาณ ๑๒ เมตร มีโรงงานอื่นๆ อยู่ภายใน
 ซอยเดียวกันกว่า ๒๐ โรงงาน นอกจากนี้ ก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกา ที่ดินในบริเวณเดียวกัน
 ซึ่งตั้งอยู่ตำบลและอำเภอเดียวกันกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี อยู่ห่างกันไม่เกิน ๑ กิโลเมตร
 มีการซื้อขายทั่วไปในราคาท้องตลาด ราคาไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ ถึง ๔๐,๐๐๐ บาท
 โดยอ้างสัญญาซื้อขายที่ดินรวม ๔ ราย ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๑๑๔๐ (๒) ที่ดิน
 โฉนดเลขที่ ๘๕๕๖ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๒๘๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๕๐๘ (๓) ที่ดิน
 โฉนดเลขที่ ๗๖๕๘ และ (๔) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๓๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๓๖๘
 นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องค่าทดแทนที่จะต้องคำนึงถึง
 สภาพที่ดินภายหลังจากถูกเวนคืนแล้วด้วย และปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลง
 หลังจากถูกเวนคืนยังมีเนื้อที่เหลืออยู่เล็กน้อย และที่ดินมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการพัฒนา
 ไม่สามารถจะก่อสร้างอาคารหรือก่อสร้างใดๆ บนที่ดินได้ ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจ
 ได้เหมือนเดิม ที่ดินส่วนที่เหลือยังอยู่ใต้ทางด่วนยกระดับ และไม่สามารถออกสู่ถนนใหญ่
 (สุขสวัสดิ์) ได้เหมือนก่อนถูกเวนคืน ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสและเสียหายเป็นอย่างมาก
 ดังนั้น การกำหนดราคาค่าทดแทนของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงเป็นการกำหนดราคา
 ค่าทดแทนต่ำกว่าราคาที่แท้จริงในขณะนั้นและมีได้คำนึงถึงสภาพของที่ดินหลังจาก
 ถูกเวนคืน จึงขัดต่อหลักเกณฑ์การกำหนดราคาค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
 การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ กำหนดเงินค่าทดแทน
 ให้ผู้ฟ้องคดีไม่ถูกต้องเพราะที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลง แม้จะมีเอกสารสิทธิแยกกัน
 แต่ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินเดิมพื้นที่ทั้งสามแปลง โดยก่อสร้างอาคารโรงงานทอผ้า
 จำนวน ๑ โรง มีเครื่องจักรทอผ้ากว่า ๒๕๐ เครื่อง และมีคนงานกว่า ๒๐๐ คน แต่ปรากฏว่า
 ได้กำหนดเงินค่าทดแทนให้ไม่เท่ากันทุกแปลง ซึ่งตามกฎหมายเมื่อผู้ฟ้องคดีมีที่ดิน
 สามแปลง และใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสามแปลง แต่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ
 กลับกำหนดเงินค่าทดแทนให้ในราคาแตกต่างกันและแยกการจ่ายเงินเพื่อให้เห็นว่าที่ดิน
 ของผู้ฟ้องคดีไม่มีราคา จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ขอให้ศาลกำหนด

/เงินค่าทดแทน...

เงินค่าทดแทนที่ดินทั้งสามแปลงให้สูงขึ้น ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ ขอให้กำหนดเงินค่าทดแทนในอัตราตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๑๗๔ ตารางวา คิดเป็นเงิน ๕,๒๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดค่าทดแทนให้ จำนวนเงิน ๒,๓๔๕,๐๐๐ บาท คงเป็นเงินที่ได้รับเพิ่มจำนวน ๒,๘๗๕,๐๐๐ บาท (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ขอให้กำหนดเงินค่าทดแทนในอัตราตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๗๖ ตารางวา คิดเป็นเงิน ๒,๒๘๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดค่าทดแทนให้ จำนวนเงิน ๑,๐๒๖,๐๐๐ บาท คงเป็นเงินที่ได้รับเพิ่มจำนวน ๑,๒๕๔,๐๐๐ บาท และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ขอให้กำหนดเงินค่าทดแทนให้อัตราตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เท่ากันทั้งหมดของจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ถูกเวนคืน ๒๕๕ ตารางวา คิดเป็นเงิน ๘,๕๗๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่กำหนดค่าทดแทนให้จำนวนเงิน ๔,๕๑๐,๐๐๐ บาท คงเป็นเงินที่ได้รับเพิ่มจำนวน ๔,๐๖๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินที่ควรได้รับเพิ่มขึ้นทั้งสามแปลง เป็นเงินรวมจำนวนทั้งสิ้น ๘,๑๘๙,๐๐๐ บาท และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าทดแทนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน คือ ร้อยละ ๔ ต่อปีนับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายเงินหรือวางเงินค่าทดแทน โดยคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค่าทดแทนเบื้องต้น ครั้งสุดท้ายคิดถึงวันฟ้อง เป็นเงินจำนวน ๒๓๕,๐๑๐.๔๑ บาท รวมเป็นต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยจำนวนทั้งสิ้น ๘,๔๒๐,๐๑๐.๔๑ บาท

ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินจำนวน ๘,๔๒๐,๐๑๐.๔๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๔ ต่อปีของต้นเงิน ๘,๑๘๙,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอย่างสูงแทนผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า

๑. การกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายแล้ว ดังนี้

๑.๑ เนื่องจากมีความจำเป็นจะต้องก่อสร้างทางหลวงพิเศษ หมายเลข ๓๗ สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ดอนพระประแดง - บางปะอิน - บางพลี ดอนบางพลี - บางขุนเทียน ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ

/อำเภอ...

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และเขตราษฎร์บูรณะ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่การจราจรและการขนส่ง อันเป็นกิจการสาธารณูปโภค รัฐบาลจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในบริเวณที่ที่จะเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓๗ สายวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ดอนพระประแดง-บางปะอิน-บางพลี ดอนบางพลี-บางขุนเทียน พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙ โดยกำหนดให้อธิบดีกรมทางหลวงเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืน และเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๐ ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และคณะกรรมการ กำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้มีการประชุมเพื่อกำหนดหลักการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินให้แก่ เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ และข้อ ๑๑ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ โดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดที่มีอยู่ ในวันที่พระราชกฤษฎีกาใช้บังคับ ราคาปานกลางของที่ดินที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์ แก่การเสียภาษีบำรุงท้องที่ ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงเหตุ และวัตถุประสงค์ของการเวนคืน ซึ่งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพทำเลของที่ดินที่ถูกเวนคืนในท้องที่เขตเทศบาลตำบลลัดหลวง-(ตำบลบางครุ ตำบลบางจาก) อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพเป็นที่สวน ที่จัดสรรชุมชน ที่อยู่อาศัย ย่านการค้าและโรงงานอุตสาหกรรม จึงควรกำหนดราคาเป็นโซน และได้ ตรวจสอบราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน โดยขอให้สำนักงานที่ดินในท้องที่ที่มีการเวนคืนจัดส่งราคาซื้อขายที่ดินก่อนวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙ มาประกอบการพิจารณา ปรากฏว่ามีราคาซื้อขายกัน ๑ ราย คือ

/ที่ดิน...

ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๓๑๑ ซึ่งจดทะเบียนซื้อขายเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๘ และเมื่อได้พิจารณาแล้ว คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าทดแทนที่ดิน เนื่องจากเป็นราคาที่สูงกว่าราคาปานกลาง เพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่และเป็นธรรมยิ่งกว่าที่จะใช้ราคาซื้อขายซึ่งมีอยู่เพียงรายเดียว

๑.๒ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ถูกเวนคืนเพื่อสร้างถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ตอนพระประแดง - บางขุนเทียน จำนวนสามแปลง ตั้งอยู่ตำบลบางครุ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืนทั้งแปลง (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืนบางส่วน เนื้อที่ ๗๖ ตารางวา และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา ถูกเวนคืนบางส่วน เนื้อที่ ๒๕๔ ตารางวา รวมเป็นที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งสิ้น ๑ ไร่ ๑ งาน ๔๙ ตารางวา ยังคงเหลือที่ดินอีกจำนวน ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา ที่ดินทั้งสามแปลงติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน แต่มีที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เพียงแปลงเดียวที่ติดถนนซอยทอผ้าซึ่งเป็นถนนส่วนบุคคล ส่วนอีกสองแปลงมีที่ดินของผู้อื่นคั่นอยู่ต้องเข้าออกโดยผ่านที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ซอยทอผ้าเป็นถนนคอนกรีตกว้างประมาณ ๘ ถึง ๑๐ เมตร แยกจากถนนสุขสวัสดิ์ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตั้งอยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ประมาณ ๒๐๐ เมตร มีสภาพเป็นโรงงานทอผ้า สร้างเต็มพื้นที่ทั้งสามแปลง ประกอบด้วยอาคารโรงงาน สำนักงาน โกดัง ที่พักอาศัย และบ่อบำบัดน้ำเสีย ในบริเวณเดียวกันยังมีโรงงานทอผ้าอีกแปดโรงงาน หลังจากถูกเวนคืนแล้วที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนยังสามารถพัฒนาและใช้ทำประโยชน์ได้ และออกสู่ถนนสุขสวัสดิ์ทางซอยทอผ้าได้เช่นเดิม ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ไม่ติดถนนซอย ตั้งอยู่ห่างจากถนนเกินกว่า ๔๐ เมตร มีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามบัญชีราคาประเมินที่ดินปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เป็นที่ดินติดถนนรถยนต์ผ่านเข้าออกได้มีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามบัญชีราคาประเมินที่ดินปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับที่ดินที่ติดถนนในระยะ ๔๐ เมตร ตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท และที่ดินที่เกินกว่าระยะ ๔๐ เมตร

ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นราคาที่เหมาะสมเป็นธรรมแล้ว จึงกำหนดค่าทดแทนตามราคาประเมินดังกล่าว คิดเป็นค่าทดแทนแต่ละแปลง ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืนทั้งแปลง ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๘๖,๐๐๐ บาท (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืนบางส่วน ๗๖ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๔,๐๐๐ บาท และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา ถูกเวนคืนบางส่วน ๒๘๘ ตารางวา ตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๕ ตารางวา และอัตราตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๑๔ ตารางวา รวมเป็นเงิน ๑,๗๐๖,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีได้รับในเมืองต้นทั้งสิ้น ๒,๗๐๖,๐๐๐ บาท

๑.๓ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ค่าทดแทนที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้เพิ่มค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เป็นตารางวาละ ๓๓,๐๐๐ บาท และขอให้เพิ่มค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เป็นตารางวาละ ๒๓,๐๐๐ บาท เท่ากันหมดทั้งแปลง คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ได้ออกไปตรวจสอบดูสภาพพื้นที่จริงที่ถูกเวนคืน และได้พิจารณาถึงราคาซื้อขายกัน ตามปกติในท้องตลาดก่อนวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาฯ (วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน รูปแบบก่อสร้างซึ่งเป็นทางยกระดับ ที่ผู้ถูกเวนคืนไม่ได้รับประโยชน์ การใช้ประโยชน์ในที่ดิน และข้อจำกัดการใช้ที่ดิน ความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการเวนคืนแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ เห็นว่า ราคาเบื้องต้นที่กำหนดตามราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมยังไม่สอดคล้องกับสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนยิ่งขึ้น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ จึงมีมติให้เพิ่ม ค่าทดแทนที่ดินโดยวางหลักเกณฑ์การกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้ลดหลั่นกันไปตามสภาพ ที่ตั้งและความเสียหายที่ได้รับ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินในซอยทอผ้าสภาพทำเลเป็นที่ดินที่พัฒนาแล้วและใช้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ใกล้ถนนสุขสวัสดิ์ซึ่งเป็นถนนสาธารณะสายใหญ่ และราคาประเมินของกรมที่ดินที่ดินถนน สุขสวัสดิ์สูงถึงตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๔๕,๐๐๐ บาท ราคาซื้อขายที่ดินที่ดินถนนสุขสวัสดิ์

/มีราคา...

มีราคาตารางวาละ ๔๔,๐๐๐ ถึง ๔๗,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ เมื่อถูกเวนคืนแล้วผู้อุทธรณ์ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ จึงเห็นควรเพิ่มค่าทดแทนที่ดินส่วนที่ติดถนนชอยทอผ้าในระยะ ๔๐ เมตร เป็นตารางวาละไม่เกิน ๒๒,๐๐๐ บาท ส่วนที่ดินที่เกินกว่าระยะ ๔๐ เมตรเป็นตารางวาละไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท ที่ดินของผู้ฟ้องคดีโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ไม่ติดชอยทอผ้า เนื่องจากมีที่ดินของผู้อื่นกั้นอยู่ การเข้าออกและการใช้ประโยชน์ต้องใช้ร่วมกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ และอยู่ห่างจากถนนชอยเกินกว่าระยะ ๔๐ เมตร คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ จึงเห็นควรให้กำหนดค่าทดแทนเพิ่มจากตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เป็นที่ดินติดถนนชอยทอผ้าและอยู่ใกล้ถนนสุขสวัสดิ์ แต่ยังมีเนื้อที่เหลือพอใช้ประโยชน์ได้ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ จึงเห็นควรให้กำหนดค่าทดแทนเพิ่มเป็นสองราคา คือ ที่ดินส่วนที่ติดถนนชอยในระยะ ๔๐ เมตร เพิ่มจากตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท และส่วนที่เกินกว่าระยะ ๔๐ เมตร เพิ่มจากราคาตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เห็นชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินทั้งสามแปลงเพิ่มขึ้นอีกจำนวน ๕,๕๗๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับทั้งสิ้น ๘,๒๘๕,๐๐๐ บาท

๑.๔ สำหรับราคาซื้อขายที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีอ้างถึงนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีขอชี้แจงว่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๑๑๔๐ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๓๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๓๖๘ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ทราบว่าตั้งอยู่ที่ใดและมีสภาพทำเลเป็นอย่างไร แต่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๕๘๖ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๒๘๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๕๐๘ กับที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๖๕๘ นั้นเป็นที่ดินแปลงใหญ่ ตั้งอยู่ติดถนนสุขสวัสดิ์ ซึ่งเป็นที่ดินที่มีทำเลที่ตั้งดีกว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีมาก และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบราคาแล้ว จะเห็นได้ว่าราคาค่าทดแทนที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ กำหนดให้กับที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งอยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ประมาณ ๒๐๐ เมตร นั้น เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า

๑. การกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรม เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ กำหนดค่าทดแทนให้ผู้ฟ้องคดีตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นการกำหนดตามราคา

/ประเมิน...

ประเมินทุนทรัพย์ฯ มิได้คำนึงถึงราคาซื้อขายในขณะนั้น ซึ่งมีหลักฐานว่าซื้อขายกันในราคาตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท และมีได้คำนึงถึงสภาพของที่ดินของผู้ฟ้องคดีภายหลังถูกเวนคืน ราคาของที่ดินได้ลดต่ำลงอย่างมาก ประกอบกับความเสียหายของผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับภายหลังจากการเวนคืนที่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถใช้ประโยชน์ในเชิงการค้าในที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้อีกต่อไป อีกทั้งยังต้องเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการจัดหาซื้อที่ดินเพื่อใช้ก่อสร้างเป็นโรงงานแห่งใหม่ในราคาที่ซื้อขายกันในปัจจุบัน ดังนั้น จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ วรรคสอง และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๑

๒. คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ มิได้พิจารณาถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในราคาท้องตลาด ก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกา (วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙) ซึ่งมีหลักฐานว่าซื้อขายกันในราคาตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ภายหลังจากการที่ถูกเวนคืน รวมไปถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินและข้อจำกัดการใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีและที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงนั้นอยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ไม่เกิน ๕๐ เมตร ไม่ใช่ ๒๐๐ เมตร ตามที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ วินิจฉัย และสามารถเข้าออกสู่ถนนสุขสวัสดิ์ได้สะดวกและที่ดินของผู้ฟ้องคดียังถูกแบ่งแยกออกเป็นสองแปลงย่อยไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไป นอกจากนี้ การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ที่กำหนดค่าทดแทนที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็น ๓ อัตรา คือ ๑๓,๕๐๐ บาท ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๒๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ถูกต้องด้วย เนื่องจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ดินติดต่อกันและใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงควรกำหนดค่าทดแทนในอัตราเดียวกัน

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า

๑. การกำหนดค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ได้เดินทางไปตรวจสอบสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน และรูปแบบการก่อสร้างในพื้นที่จริงที่ถูกเวนคืน ข้อได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากการเวนคืน ตลอดจนลักษณะ ขนาด และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทั้งยังตรวจสอบราคาซื้อขายที่ดินก่อนวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาฯ ราคาประเมินทุนทรัพย์ของกรมที่ดิน นำมาพิจารณาประกอบโดยครบถ้วนด้วยแล้ว จึงวางหลักเกณฑ์การกำหนดค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืน

/เพื่อให้ได้...

เพื่อให้ได้ราคาค่าทดแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และได้พิจารณากำหนดค่าทดแทนที่ดินของผู้อุทธรณ์เป็นรายแปลงไปตามสภาพทำเลที่ตั้ง รวมทั้งศักยภาพของที่ดินทั้งก่อนถูกเวนคืนและหลังเวนคืนที่แตกต่างกัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ เป็นไปโดยละเอียดรอบคอบตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดและเป็นธรรมแล้ว

๒. ตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีเหมาะแก่การพัฒนาเชิงธุรกิจอย่างมากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีใช้ประกอบกิจการโรงงานทอผ้า อยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ประมาณ ๒๐๐ เมตร และมีโรงงานประเภทเดียวกันอีกแปดโรงงาน เป็นย่านโรงงานไม่เหมาะแก่การพักอาศัยหรือพัฒนาทางธุรกิจการค้าอื่นใดอีก คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ได้พิจารณาถึงผลกระทบที่ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับภายหลังการเวนคืนด้วยแล้ว จึงได้มีการพิจารณากำหนดค่าทดแทนที่ดินเพิ่มให้แก่ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกเวนคืนเป็นรายแปลงไป โดยที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกันอาจได้รับค่าทดแทนต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพทำเลที่ตั้งและความเสียหายที่ได้รับ

๓. ภายหลังการเวนคืน ที่ดินของผู้ฟ้องคดีแปลงโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ยังคงติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน และยังมีพื้นที่เหลืออีก ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา ซึ่งเพียงพอที่จะทำประโยชน์ได้ สำหรับราคาค่าทดแทนที่แตกต่างกันเป็นสามราคาตามระยะใกล้ไกลจากถนนนั้นก็เหมาะสมแล้ว เนื่องจากศักยภาพและเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในที่ดินแตกต่างกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงเนื้อที่รวม ๓ ไร่ ๑ งาน ๑๖ ตารางวา เป็นที่ดินที่อยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน เนื้อที่ไม่มาก และใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกัน คือ เป็นที่ตั้งโรงงานทอผ้าทั้งสามแปลง รวมทั้งถูกเวนคืนในคราวเดียวกัน ซึ่งโดยปกติหากมีการซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าวพร้อมโรงงานจะต้องใช้ราคาเดียวกันตลอดทั้งแปลง มิใช่แยกขายเป็นสามแปลงสามราคา ดังนั้น ในการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงควรจ่ายค่าทดแทนที่ดินในอัตราเดียว โดยถือว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน นอกจากนี้ ปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ติดซอยทอผ้าและอยู่ต้นซอย โดยอยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ซึ่งเป็นถนนสาธารณะสายหลักประมาณ ๕๐ เมตร และมีที่ดินของบุคคลอื่นกั้นอยู่เพียงสองแปลงก่อนจะถึงถนนสุขสวัสดิ์ สามารถเข้าออกสู่ถนนสุขสวัสดิ์ได้โดยสะดวก.....

/ที่ดิน...

ที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งอยู่ต้นซอยย่อมมีราคาแพงกว่าที่ดินของบุคคลอื่นที่อยู่ติดซอยทอดผ้า แต่อยู่ท้ายซอย และตามบันทึกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปรากฏว่าราคาประเมินฯ ของที่ดินติดถนนสุขสวัสดิ์ระยะ ๒๐ เมตร สูงถึงตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๔๕,๐๐๐ บาท และราคาซื้อขายที่ดินติดถนนสุขสวัสดิ์ ในบริเวณใกล้เคียงในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีราคาตารางวาละ ๔๔,๐๐๐ ถึง ๔๗,๐๐๐ บาท ดังนั้น ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามสภาพและที่ตั้งดังกล่าวจึงควรมีราคา ไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของราคาประเมินที่ดินที่อยู่ติดถนนสุขสวัสดิ์ระยะ ๒๐ เมตร คือ ตารางวาละไม่ต่ำกว่า ๒๒,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ตามราคาสูงสุดที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ กำหนดตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๑ ส่วนที่ดินของผู้ฟ้องคดีภายหลังถูกเวนคืนเหลือที่ดินเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา มีสภาพและที่ตั้งอยู่ติดทางยกระดับถึงสองด้านและไม่ได้รับ ประโยชน์ใดๆ จากการเวนคืนครั้งนี้เลย ดังนั้น ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงจึงควรมี ราคาสูงสุดตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๑ คือ ตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตาม ผู้ฟ้องคดี ได้อุทธรณ์ขอค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในอัตราตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น จึงควรกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีไม่เกินค่าขอที่ได้ยื่น อุทธรณ์ไว้ ดังนี้

๑. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๑๗๔ ตารางวา ตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๘๒๘,๐๐๐ บาท

๒. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๗๖ ตารางวา ตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๗๒,๐๐๐ บาท

๓. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๒๕๕ ตารางวา ตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาทเป็นเงิน ๕,๑๐๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๕๙๐,๐๐๐ บาท และเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วเป็นเงิน ๘,๒๘๕,๐๐๐ บาท จึงเป็นค่าทดแทน ที่ดินที่เพิ่มขึ้น ๓,๑๐๕,๐๐๐ บาท

เงินค่าทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับเพิ่มขึ้นนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ขอดอกเบี้ย ในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน คือร้อยละ ๔ ต่อปีนับแต่

วันที่...

วันที่ต้องมีการจ่ายเงินหรือวางเงินค้ำทดแทนโดยขอคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค้ำทดแทนเบื้องต้นครั้งสุดท้ายจนถึงวันชำระเสร็จสิ้นนั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค้ำทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค้ำทดแทนนั้น และตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แก่ผู้มีสิทธิภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันทำสัญญาซื้อขายกันตามมาตรา ๑๐ ดังนั้น การจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค้ำทดแทนครั้งสุดท้ายซึ่งไม่เกินค่าขอของผู้ฟ้องคดี ดังนี้

๑. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ผู้ฟ้องคดีได้ตกลงทำสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินค้ำทดแทนที่เพิ่มขึ้นนับแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ อันเป็นวันสุดท้ายที่ต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีขอคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ จึงให้คิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระค้ำทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น

๒. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ตกลงทำสัญญาซื้อขาย ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินค้ำทดแทนที่เพิ่มขึ้นนับแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่วางเงินค้ำทดแทนนั้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ส่วนอัตราดอกเบี้ยและวิธีคำนวณดอกเบี้ยย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามประกาศ เรื่องอัตราดอกเบี้ยของธนาคารออมสิน แต่อย่างไรก็ตามจะต้องไม่เกินอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี ตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบชดใช้ค้ำทดแทนเพิ่มพร้อมดอกเบี้ยดังกล่าว

สำหรับคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันจ่ายเงินค้ำทดแทนเพิ่มขึ้นนั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเพียงผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนฯ เท่านั้น ไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค้ำทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ส่วนคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอย่างสูงแทนผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า แม้ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติ

/จัดตั้ง...

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินอันสืบเนื่องจากคดีพิพาทตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังเช่นในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์แต่ไม่เกินสองแสนบาท แต่ตามมาตรา ๗๖ (ที่ถูกต้องมาตรา ๗๒) วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามส่วนของการชนะคดี ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่มีกรณีที่ศาลอาจสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี จึงพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มจำนวน ๓,๑๘๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินแต่ไม่เกินร้อยละ ๔ ต่อปี โดยที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ให้จ่ายดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ให้จ่ายดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น ค่าชอนนอกจากนี้ให้ยก ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลให้ผู้ฟ้องคดีตามส่วนของการชนะคดีเป็นเงินจำนวน ๗๘,๐๖๘.๖๒ บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เฉพาะในประเด็นเพิ่มค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มขึ้นจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้วินิจฉัยกำหนดให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงนั้น ไม่ได้ถูกเวนคืนทั้งหมด ผู้ฟ้องคดียังมีที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนอีกรวมจำนวน ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา และที่ดินส่วนที่ถูกเวนคืนส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่อยู่ด้านในสุด มีที่ดินส่วนที่ติดถนนซอยที่ถูกเวนคืนเพียง ๘๕ ตารางวาเท่านั้น ฉะนั้น หากกำหนดค่าทดแทนที่ดินในอัตราเดียวกัน ย่อมไม่ถูกต้องเพราะที่ดินส่วนที่ถูกเวนคืนซึ่งอยู่ด้านในไม่ติดถนน โดยสภาพทำเลที่ตั้งและการใช้ประโยชน์ย่อมดีกว่าที่ดินที่อยู่ด้านนอกติดถนน แม้จะเป็นที่ดินเจ้าของเดียวกันก็ตาม ทั้งไม่เป็นที่ประสงค์ของผู้ซื้อที่ดินโดยทั่วไป ย่อมมีราคาต่ำกว่าที่ดินส่วนที่ติดถนน ดังนั้น การที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนได้กำหนดค่าทดแทนแตกต่างกัน โดยให้ราคาลดหลั่นลงไปตามทำเลที่ตั้งของที่ดิน จึงเหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว ค่าทดแทน

/ที่ดิน...

ที่ดินที่ถูกเวนคืนที่ศาลปกครองชั้นต้นกำหนดให้แก่ผู้ฟ้องคดีตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท นั้น เป็นราคาที่สูงเกินไป เกินกว่าค่าขอของผู้ฟ้องคดีและไม่ถูกต้องตามสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน เนื่องด้วยในชั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ขอเพิ่ม ค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เป็นตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ ขอเพิ่มค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เป็นตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เป็นที่ดินติดถนนซอยมีทำเลที่ตั้งดีกว่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ที่ตั้งอยู่ด้านในและไม่ติดถนนมาก ซึ่งผู้ฟ้องคดีย่อมต้องทราบ สภาพทำเลที่ตั้งของที่ดินของตนเป็นอย่างดี และเป็นการแสดงเจตจำนงครั้งท้ายสุด จึงแสดงให้เห็นได้ว่า ในชั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมผู้ฟ้องคดีพอใจ ในค่าทดแทนที่ดินในอัตราสูงสุดตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งต่อมา รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงคมนาคมได้วินิจฉัยเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ฯ เพิ่มค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ส่วนที่อยู่ในระยะ ๔๐ เมตร จากถนนซอย เป็นตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท ตามความประสงค์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว และกำหนดค่าทดแทน ที่ดินที่ถูกเวนคืนซึ่งอยู่ด้านในสุดของที่ดินแปลงเดียวกันในราคาตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ กำหนดให้ตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท เนื่องจากเป็นที่ดินไม่ติดถนนซอยและเป็นส่วนที่พ้นจากระยะ ๔๐ เมตรจากถนนซอย การเข้าออกต้องผ่านที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ แม้จะเป็นที่ดินเจ้าของเดียวกัน แต่ศักยภาพการใช้ประโยชน์และการพัฒนาที่ดินย่อมมีข้อจำกัดมากกว่าที่ดินที่ตั้งติดถนน ดังนั้น การที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ พิจารณากำหนดค่าทดแทนที่ดินส่วนที่อยู่ ด้านในของแปลงโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท และที่ดินแปลงโฉนด เลขที่ ๗๗๖๐ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท ลดหลั่นตามสภาพทำเล ที่ตั้งและข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ของที่ดิน จึงเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ในประเด็นเพิ่มค่าทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี เป็นให้ยกฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีเสียทั้งสิ้น

ผู้ฟ้องคดีทำคำแก้อุทธรณ์ว่า อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่มีเหตุผล เพียงพอที่จะให้ศาลกลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ เพราะที่ศาลปกครองชั้นต้น

/ได้พิพากษา...

ได้พิพากษากำหนดค่าทดแทนที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงในราคาเดียวกัน อันเนื่องมาจากที่ดินทั้งสามแปลงของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ดินที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน อีกทั้งผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างโรงงานทอผ้าบนที่ดินเดิมพื้นที่ทั้งสามแปลง ไม่อาจแบ่งแยกได้ว่าสิ่งปลูกสร้างอยู่บนที่ดินแปลงใด ที่ดินของผู้ฟ้องคดีหลังจากถูกเวนคืนแล้ว มีสภาพที่ดินที่แตกต่างไปจากเดิมเป็นอย่างมาก เพราะถูกแบ่งออกเป็นสามแปลงแล้ว ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน โดยแปลงที่อยู่ติดถนนยังออกสู่ถนนสาธารณะได้ ส่วนอีกสองแปลงที่อยู่ด้านในถัดไปมีสภาพเป็นที่ดินตาบอดไม่สามารถออกสู่ทางสาธารณะได้ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายอย่างมาก ที่ดินที่เหลืออยู่ไม่มีราคาหรือขายได้ในราคาที่สูงเพราะอยู่ได้ทางต่างระดับ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าผู้ฟ้องคดีมีความพอใจในค่าทดแทนที่ดินในราคาตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท สำหรับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ นั้น ไม่เป็นความจริง แต่เป็นเพราะความผิดพลาดในการพิมพ์ข้อความเพราะเจตนาของผู้ฟ้องคดีต้องการได้ค่าทดแทนที่ดินในราคาตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เท่ากันทั้งสามแปลง เหตุที่ผู้ฟ้องคดีจำต้องยื่นอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงสองครั้ง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีเจตนาที่จะจ่ายเงินค่าทดแทนในราคาต่ำ โดยกำหนดค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ให้มาก่อนในราคาตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าที่ดินทั้งสองแปลงตั้งอยู่ด้านในและไม่ติดถนนซอย และต่อมาจึงได้กำหนดค่าทดแทนที่ดินของโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ มาในภายหลังโดยให้ค่าทดแทนตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าติดถนนซอย ซึ่งเป็นเจตนาที่จะหลบเลี่ยงกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีต้องยื่นอุทธรณ์ค่าทดแทนถึงสองครั้ง ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการพิมพ์เอกสาร แต่มิใช่เจตนาของผู้ฟ้องคดี เพราะในการฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ระบุในคำขอท้ายฟ้องอย่างชัดเจน โดยระบุค่าทดแทนของที่ดินทั้งสามแปลงในราคาตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท เท่ากันทั้งสามแปลง

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ โดยได้รับฟังคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนสามแปลงตั้งอยู่ตำบลบางครุ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐

/ที่ดิน...

ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ พร้อมโรงงานทอผ้าปลูกสร้างอยู่บนที่ดิน ทั้งสามแปลงดังกล่าว ได้ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ ที่จะเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓๗ สายถนนวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ดอนพระประแดง - บางปะอิน - บางพลี ดอนบางพลี - บางขุนเทียน พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙ และมี ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง ทางหลวงพิเศษ หมายเลข ๓๗ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน เป็นเหตุให้ที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีพร้อมโรงงานทอผ้าถูกเวนคืนดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืนหมดทั้งแปลง (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ถูกเวนคืน เนื้อที่ ๗๖ ตารางวา และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา ถูกเวนคืน ๒๕๙ ตารางวา รวมทั้งดินถูกเวนคืนเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๔๙ ตารางวา ที่ดินที่เหลือเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา ส่วนโรงงานทอผ้าต้องรื้อถอนออกไป ไม่สามารถประกอบกิจการ โรงงานทอผ้าต่อไปได้ คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น ได้กำหนดค่าทดแทนให้ที่ดิน ทั้งสามแปลงโดยกำหนดเท่าราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการ จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ประกาศใช้ใน พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ซึ่งเป็นราคาประเมินฯ ขณะที่ดินถูกเวนคืน) สำหรับที่ดินแปลงที่มีสภาพเป็นถนน ซอย ทางส่วนบุคคลให้กำหนด หลักเกณฑ์ค่าทดแทนที่ดินเท่ากับบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในหน่วยสุดท้ายของแต่ละโซน เนื่องจากเห็นว่าราคา ประเมินฯ ดังกล่าวเป็นราคาที่สูงกว่าราคาปานกลางเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ และเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคมโดยรวมมากกว่า โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ถูกกำหนด ค่าทดแทน ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ ๑๗๔ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๙๖,๐๐๐ บาท (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ ๗๖ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๔,๐๐๐ บาท และ (๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ ๒๕๙ ตารางวา จ่ายเป็น ๒ ราคา คือ เนื้อที่ ๘๕ ตารางวา ตารางวาละ ๑๐,๐๐๐ บาท และเนื้อที่ ๒๑๔ ตารางวา ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑,๗๐๖,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าทดแทนเบื้องต้นจำนวน ๒,๗๐๖,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจเงินค่าทดแทนดังกล่าวและได้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ขอค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ อัดรา...

/ตารางวาละ...

ตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท และมีหนังสือลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ ขอค่าทดแทนที่ดิน โฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ราคาเดิยวทั้งแปลงอัตราตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนเห็นว่า ราคาเบื้องต้นที่กำหนดให้ตามราคาประเมิน เพื่อจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมยังไม่สอดคล้องกับสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน ประกอบกับ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการก่อสร้างแล้ว ผู้ถูกเวนคืนไม่ได้รับประโยชน์จากการเวนคืน จึงกำหนดค่าทดแทนที่ดินลดหลั่นกันไปตามสภาพที่ตั้งและความเสียหายให้แก่ที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี ดังนี้ (๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ ตารางวาละ ๑๓,๕๐๐ บาท เนื่องจากที่ดินไม่ติดชอยทอผ้า มีที่ดินของผู้อื่นกั้นอยู่ การเข้าออกและการใช้ ประโยชน์ต้องใช้ร่วมกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ (๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ แบ่งออกเป็น ๒ ราคา คือ ระยะเวลา ๐ ถึง ๔๐ เมตร ตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท และส่วนระยะที่พ้น ๔๐ เมตร ตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท เนื่องจากที่ดินติดชอยทอผ้าและใกล้ถนนสุขสวัสดิ์ แต่ยังมีที่เหลื่อ พอใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งรวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ได้รับจากการอุทธรณ์จำนวนทั้งสิ้น ๘,๒๘๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าค่าทดแทนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดให้ยังไม่เป็นธรรมจึงได้ฟ้องคดีนี้ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจ่ายค่าทดแทนที่ดิน ทั้งสามแปลงในอัตราตารางวาละ ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่า การกำหนดค่าทดแทนให้แก่ ผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรมหรือไม่ และหากค่าทดแทนที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดี ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระค่าทดแทนเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ตามมาตรา ๑๘ นั้น ถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ฉบับใดโดยเฉพาะแล้ว ให้กำหนดโดยคำนึงถึง (๑) ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด ของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามที่เป็นอย่างอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา เพื่อออกตามมาตรา ๖ (๒) ราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์ แก่การเสียภาษีบำรุงท้องที่ (๓) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (๔) สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์นั้น

/และ (๔)...

และ (๕) เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืน และสังคม วรรคสองบัญญัติว่า ถ้าการงานหรือกิจการอย่างใดที่ทำไปในการเวนคืนได้กระทำให้อสังหาริมทรัพย์ที่เหลืออยู่นั้นมีราคาสูงขึ้น ให้เอาราคาที่สูงขึ้นนั้นหักออกจากเงินค่าทดแทน แต่ไม่ให้อสังหาริมทรัพย์ที่ทวีขึ้นนั้นสูงไปกว่าจำนวนเงินค่าทดแทนเพื่อจะให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายกลับต้องจ่ายเงินให้อีก วรรคสามบัญญัติว่า ถ้าต้องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แต่เพียงบางส่วน และส่วนที่เหลือนั้นราคาลดลง ให้กำหนดเงินค่าทดแทนให้เฉพาะสำหรับส่วนที่เหลืออันราคาลดลงนั้นด้วย วรรคสี่บัญญัติว่า การคำนวณว่า อสังหาริมทรัพย์ใดมีราคาสูงขึ้นตามวรรคสอง หรือราคาลดลงตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และวรรคห้าบัญญัติว่า ถ้าเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่อาศัยหรือประกอบการค้าขายหรือการงาน อันชอบด้วยกฎหมายอยู่ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนนั้น และบุคคลดังกล่าวได้รับความเสียหายเนื่องจากการที่ต้องออกจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ให้กำหนดเงินค่าทดแทนให้สำหรับความเสียหายนั้นด้วย ข้อเท็จจริงในคดีนี้รับฟังได้ว่า คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้พิจารณากำหนดค่าทดแทนที่ดินโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กล่าวคือ ได้พิจารณาราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดแล้วเห็นว่า มีราคาซื้อขายที่ดิน โฉนดเลขที่ ๒๒๓๑๑ ซึ่งมีราคาซื้อขายที่ดินที่สูงกว่าราคาประเมินที่ดินฯ เพียงรายเดียว แต่ไม่เชื่อว่าเป็นราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด ได้พิจารณาราคาปานกลาง เพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่แล้วเห็นว่า มีราคาต่ำเกินไป จึงได้กำหนดค่าทดแทนที่ดินตามบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ได้พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยได้นำราคาซื้อขายที่ดินก่อนวันประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา มาประกอบการพิจารณา และเห็นว่าราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ กำหนดยังไม่สอดคล้องกับสภาพและที่ตั้งของที่ดิน ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาถึงรูปแบบการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓๗ ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์จากการเวนคืนแล้ว จึงวางหลักเกณฑ์กำหนดค่าทดแทนเพิ่มให้ผู้ฟ้องคดี จะเห็นได้ว่า เป็นการกำหนดค่าทดแทนโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ

/ว่าด้วย...

ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กับทั้งได้คำนึงถึงที่ดินในส่วนที่เหลือจากการเวนคืนและมีราคาลดลงตามมาตรา ๒๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วยแล้ว กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ค่าทดแทนที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีเป็นค่าทดแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลง เนื้อที่รวม ๓ ไร่ ๑ งาน ๑๖ ตารางวา เป็นที่ดินที่อยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน และใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกัน คือมีโรงงานทอผ้าตั้งอยู่บนที่ดินทั้งสามแปลง รวมทั้งได้ถูกเวนคืนในคราวเดียวกัน ซึ่งโดยปกติหากมีการซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าวพร้อมโรงงานจะต้องใช้ราคาเดียวกันตลอดทั้งแปลง มิใช่แยกขายเป็นสามแปลงต่างราคากัน ดังนั้น ในการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงควรจ่ายค่าทดแทนที่ดินในอัตราเดียวโดยถือว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน ประกอบกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีตั้งอยู่ติดซอยทอผ้าและอยู่ต้นซอย โดยอยู่ห่างจากถนนสุขสวัสดิ์ซึ่งเป็นถนนสาธารณะสายหลักประมาณ ๕๐ เมตร และมีที่ดินของบุคคลอื่นคันอยู่สองแปลงก่อนจะถึงถนนสุขสวัสดิ์ สามารถเข้าออกสู่ถนนสุขสวัสดิ์ได้โดยสะดวก และตามบันทึกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปรากฏว่า ราคาประเมินฯ ของที่ดินติดถนนสุขสวัสดิ์ ระยะ ๒๐ เมตร สูงถึงตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๔๕,๐๐๐ บาท และราคาซื้อขายที่ดินติดถนนสุขสวัสดิ์ในบริเวณใกล้เคียงในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีราคาตารางวาละ ๔๔,๐๐๐ ถึง ๔๗,๐๐๐ บาท ดังนั้น ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามสภาพและที่ตั้งดังกล่าว จึงควรมีราคาไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของราคาประเมินที่ดินที่อยู่ติดถนนสุขสวัสดิ์ ระยะ ๒๐ เมตร คือ ตารางวาละไม่ต่ำกว่า ๒๒,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีภายหลังถูกเวนคืนเหลือที่ดินเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๖๗ ตารางวา มีสภาพและที่ตั้งอยู่ติดทางยกระดับถึงสองด้าน โรงงานทอผ้าถูกรื้อถอนและผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์จากการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างทางหลวงพิเศษครั้งนี้แต่อย่างใด ดังนั้น ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลง จึงควรมีราคาสูงสุดตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ขอค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในอัตราตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท จึงเห็นควรกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามที่ขอ ดังนี้

๑. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๐ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๑๗๔ ตารางวา ตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๘๒๘,๐๐๐ บาท

๒. ที่ดิน...

๒. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๗๖๑ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๗๖ ตารางวา ตารางวาละ ๒๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๗๒,๐๐๐ บาท

๓. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๓๓ เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน ๒๕๕ ตารางวา ตารางวาละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๑๐๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๔๘๐,๐๐๐ บาท และเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ชำระค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วจำนวน ๘,๒๘๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องชำระค่าทดแทนที่ดินเพิ่มขึ้นจำนวน ๓,๑๙๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นกรณีเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับสั่งให้ใช้เงินดังกล่าวได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษามานั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน ค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

นายเจริญ หัตถกรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายปรีชา พานิชวงศ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงห์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม ตันสนาคม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายจิรศักดิ์ จีรวดี

สำเนา

154

๕.8 ป.ศ. 254

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๕๓/๒๕๔๖
คดีหมายเลขแดงที่อ.๓๑/๒๕๔๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ระหว่าง { นายเอกพงษ์ สุวรรณอินทร์ ผู้ฟ้องคดี
กรุงเทพมหานคร ที่ ๑
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ ๒
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร และความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๙๘/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๑๐๖๐/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) ซึ่งเป็นคดีที่โอนมาจากเรื่องที่ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๓๓๙๖ แขวงบางยี่ขัน (บ้านปูน) เขตบางพลัด (บางกอกน้อย)

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๒๖ ตารางวา ได้ถูกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เวณคืนที่ดินดังกล่าวบางส่วนเป็นเนื้อที่ ๒๒ ตารางวา ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อสร้างทางหลวงเทศบาลสายเชื่อมระหว่างถนนวิสุทธิกษัตริย์กับถนนอรุณอมรินทร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืน ๒๒ ตารางวา ให้แก่ผู้ฟ้องคดีในราคาตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินจำนวน ๘๘๐,๐๐๐ บาท และจ่ายค่าทดแทนที่ดินส่วนที่เหลือที่มีมูลค่าลดลงจำนวน ๔ ตารางวา เป็นเงิน ๑๐๗,๒๐๐ บาท รวมทั้งค่าทดแทนความเสียหายที่ต้องออกจากที่ดินที่ถูกเวนคืนเป็นเงิน ๘๘,๐๐๐ บาท และค่าทดแทนพืชผลต้นไม้เป็นเงิน ๕๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนทั้งสิ้น ๑,๐๗๕,๗๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเงินค่าทดแทนที่ดินดังกล่าวต่ำกว่าราคาซื้อขายกันจริงในท้องตลาด โดยอ้างว่ามีการซื้อขายที่ดินบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ได้แก่ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ แขวงบางยี่ขัน (บ้านปูน) เขตบางพลัด (บางกอกน้อย) กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๒๐ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างคือ ดึกแถวสามชั้นมีการซื้อขายในราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท และที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๓๘๗๙ แขวงบางยี่ขัน (บ้านปูน) เขตบางพลัด (บางกอกน้อย) กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๒๑ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างคือ ดึกแถวสี่ชั้นมีการซื้อขายในราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงได้อุทธรณ์เงินค่าทดแทนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และขณะนี้ยังไม่ทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์แต่อย่างใด

ขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เร่งรัดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนของผู้ฟ้องคดี

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มอีกตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยสูงสุดของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสินในต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ และให้ร่วมกันชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การว่า

๑. ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือที่ กท ๔๐๐๖/๐๒๔๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ แจ้งให้ไปปรับเงินค่าทดแทนจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนด จึงได้ใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาในคดีนี้เมื่อ

วันที่ ๓๐...

วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีมีได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีตาม มาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่กลับนำคดีไปร้องทุกข์ต่อเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแทน ทั้งที่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดวิธีการเรียกร้อง เงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ถือได้ว่าเป็นการเรียกร้อง ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมโดยหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย การที่ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ฉบับลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ต่อเลขาธิการ คณะกรรมการกฤษฎีกา โดยขอให้ถือหนังสือร้องทุกข์ฉบับดังกล่าวเป็นคำฟ้องด้วย นั้น ไม่อาจ กระทำได้ เนื่องจากเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นตำแหน่งในหน่วยงานของ ฝ่ายบริหาร มิใช่ศาล ซึ่งเป็นสถาบันทางฝ่ายตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนด หกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับคำอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามกำหนดเวลา ตามนัย มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ฟ้องคดีต่อศาล ภายในหนึ่งปีนั้น เป็นสาระสำคัญที่ทำให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ว่ากฎหมาย ประสงค์ให้มีการฟ้องคดีให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว อย่างช้าก็เพียงภายในหนึ่งปีนับแต่ วันที่พ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้รับคำอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ฉะนั้น การที่ ผู้ฟ้องคดีไม่นำคดีไปฟ้องต่อศาลและเสียค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วนถูกต้องภายในกำหนด เวลาตามกฎหมายดังกล่าว แต่กลับไปร้องทุกข์ต่อเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเป็น การหลีกเลี่ยงการเสียค่าธรรมเนียมศาลตามกฎหมาย นอกจากนี้หนังสือร้องทุกข์ของ ผู้ฟ้องคดีที่ระบุว่า "ได้ล่วงเลยระยะเวลาปีกว่าแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังมีได้วินิจฉัย อุทธรณ์ขอเงินเพิ่มค่าทดแทนที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้แล้วเสร็จซึ่งจะพ้นกำหนดระยะเวลา ยื่นฟ้องต่อศาลในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ นี้" ก็เป็นการยอมรับว่าสิทธิของผู้ฟ้องคดีมี กำหนดระยะเวลา คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีนี้จึงเป็นคำฟ้องที่ศาลไม่พึงรับไว้พิจารณา

๒. ตามที่ผู้ฟ้องคดีขอถือเอาหนังสือร้องทุกข์ฉบับลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และสำเนาหนังสืออุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นคำฟ้อง นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า คำกล่าวอ้างของ ผู้ฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีข้อกฎหมายสนับสนุน เพราะเหตุที่ว่าเลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกาเป็นตำแหน่งในหน่วยงานทางฝ่ายบริหาร มิใช่ศาล และไม่อาจถือได้ว่าหนังสือ

/ร้องทุกข์...

ร้องทุกข์ดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นคำฟ้องที่ยื่นต่อศาลปกครองกลาง ทั้งนี้ เนื่องจาก ในขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นหนังสือร้องทุกข์ดังกล่าว ศาลปกครองกลางยังมีได้เปิดทำการ กรณีจึงเป็นการยื่นคำฟ้องล่วงหน้าก่อนที่ศาลปกครองจะเปิดทำการซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ และไม่อาจถือได้ว่า เป็นเรื่องร้องทุกข์ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ต้องโอนไปเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพราะการร้องทุกข์ดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นการร้องทุกข์ตามปกติธรรมดา แต่เป็นการ ร้องทุกข์ที่ผู้ฟ้องคดีประสงค์ที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติว่าด้วย การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพราะวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการดำเนินการใน คดีนี้ของผู้ฟ้องคดีก็คือ การขอเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น มิใช่เพียงการ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเท่านั้น เพราะแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนด หากผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำวินิจฉัย ผู้ฟ้องคดีก็ต้องใช้ สิทธิทางศาลขอให้พิจารณาเพิ่มเงินค่าทดแทนอย่างแน่นอน ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดขั้นตอนและ วิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไว้ โดยมี กำหนดระยะเวลาในการยื่นฟ้องคดีไว้เป็นการแน่นอนดังที่ได้กล่าวแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดี มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนด สิทธิในการฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดี จึงเสียไป การที่ผู้ฟ้องคดียื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่อาจ ทำให้สิทธิในการฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีที่เสียไปแล้วกลับคืนมาได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่อาจถือได้ว่า หนังสือร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำฟ้องที่ยื่นต่อศาลปกครองโดยชอบ ด้วยกฎหมาย

๓. การเวนคืนและการจ่ายเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ ผู้ฟ้องคดี ได้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และเป็นไปตาม ขั้นตอนตามกฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด โดยคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้ประชุมพิจารณากำหนดราคาค่าทดแทนที่ดิน โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง และพืชผลต้นไม้ ให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ โดยถือหลักเกณฑ์ราคาซื้อขายกันตามปกติ ในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๕๐/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ และการประเมินราคาค่าทดแทนการเวนคืน

/อสังหาริมทรัพย์...

อสังหาริมทรัพย์ในโครงการนี้เป็นการดำเนินการโดยบริษัท เอพซิลอน จำกัด และบริษัท นูแมพ จำกัด บริษัททั้งสองดังกล่าวเป็นบริษัทเอกชนซึ่งดำเนินการธุรกิจด้านเป็นที่ปรึกษาและประเมินราคาเป็นอาชีพ การดำเนินการทุกขั้นตอนเป็นไปตามหลักวิชาการและมีแนวโน้มในการประเมินโดยให้ราคาทรัพย์สินค่อนข้างสูง สำหรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีนั้นมีเนื้อที่ ๒๖ ตารางวา ถูกเวนคืนเนื้อที่ ๒๒ ตารางวา มีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตารางวาละ ๑๓,๐๐๐ บาท มีราคาปานกลางของที่ดินเพื่อจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในปีปัจจุบันตารางวาละ ๘๐๐ บาท แต่บริษัทที่ปรึกษาได้ประเมินราคาที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยใช้ราคาซื้อขายปกติในท้องตลาด และกำหนดให้มีราคาสูงถึงตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินส่วนที่ถูกเวนคืนจำนวน ๘๘๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าทดแทนที่ดินส่วนเหลือที่มีมูลค่าลดลงตารางวาละ ๒๖,๘๐๐ บาท จำนวน ๔ ตารางวา เป็นเงิน ๑๐๗,๒๐๐ บาท และได้ประเมินค่าทดแทนความเสียหายที่ต้องออกจากที่ดินที่ถูกเวนคืนอีกร้อยละสิบของเงินค่าทดแทนดังกล่าวซึ่งเป็นอัตราสูงสุดตามกฎหมาย คิดเป็นเงิน ๘๘,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนการเวนคืนที่ดินที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๗๕,๒๐๐ บาท ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยแล้วผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนตารางวาละ ๔๘,๘๗๒.๗๓ บาท และการกำหนดเงินค่าทดแทนให้แก่ที่ดินในบริเวณใกล้เคียงที่ดินของผู้ฟ้องคดี ได้ดำเนินการพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลและใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยบริษัท เอพซิลอน จำกัด ได้เทียบเคียงราคาที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงถึง ๓๙ แปลง คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น ได้มีมติกำหนดราคาค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามที่บริษัทที่ปรึกษาประเมินราคาได้เสนอไว้ดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ (ที่ถูกคือวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปรับเงินค่าทดแทนซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ไปรับเงินค่าทดแทนแล้ว และได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์เงินค่าทดแทนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ หลังจากนั้น ได้ยื่นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จนกระทั่งปัจจุบัน

๔. ตามที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องเรียกเงินค่าทดแทนการเวนคืนเพิ่มขึ้นจากเงินจำนวน ๑,๓๒๐,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า จำนวนเงินที่เรียกร้องดังกล่าว

/มีจำนวน...

มีจำนวนที่สูงเกินความเป็นจริงและปราศจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสนับสนุน กล่าวคือ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นทำเลที่อยู่อาศัย ตั้งอยู่เกือบสุดซอยวัดอมรคีรีซึ่งแยกจากซอย จรัญสนิทวงศ์ ๔๐ และเป็นซอยตัน มีวजारจรกว้าง ๔ เมตร ไม่มีรถยนต์สาธารณะวิ่งผ่าน ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างราคาซื้อขายโฉนดที่ดินดังกล่าว ตามหนังสือ สัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างนายศรัชัย ศิริชัยนฤมิตร ผู้ขาย กับนายประสาน ศิริชัยนฤมิตร ผู้ซื้อ เป็นที่ดินซึ่งตั้งอยู่ติดซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐ ตรงข้ามเยื้องกับปากซอยวัดอมรคีรี มีเขตทาง กว้างถึง ๘ เมตร มีผิววजारจรกว้าง ๕ เมตร เป็นซอยที่มีความเจริญ มีการจราจรที่สามารถ เดินรถเข้าออกไปสู่ถนนต่างๆ ได้สะดวก และเป็นที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นทำเล ถ้ายาย ทำให้ศักยภาพของที่ดินแตกต่างกัน ไม่อาจนำมาเทียบราคากันได้ นอกจากนี้ ผู้ซื้อ และผู้ขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ เป็นเครือญาติกันและเป็นเพียงการซื้อขายเฉพาะราย ซึ่งอาจมีเหตุผลความจำเป็นในการซื้อขายเป็นพิเศษ อีกทั้งการซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าว กระทำเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง อสังหาริมทรัพย์และที่ดินมีราคาสูง แต่ช่วงเวลาที่พระราชกฤษฎีกาในโครงการนี้ใช้บังคับใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งไม่อาจนำ มาเทียบเคียงกำหนดราคาค่าทดแทนการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึง ควรมีราคาอยู่ในกลุ่มต่ำที่สุดในบรรดาที่ดินที่ถูกเวนคืนในโครงการนี้ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าว อ้างในคำอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๗ นายสมเกียรติ หาดพิพัฒนาพาณิชย์ และนางสาวบุญศรี ตั้งบุญทวี ได้ซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๓๘๗๙ เนื้อที่ ๒๑ ตารางวา พร้อมตึกแถวสี่ชั้นในราคา ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ไม่เป็นเป็นความจริง และไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากหลักฐานหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินซึ่งจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างระบุว่า ซื้อขายที่ดินในราคาเพียง ๖๗๕,๐๐๐ บาท และขายเฉพาะ ที่ดินไม่มีสิ่งปลูกสร้าง ส่วนสัญญาจำนองที่ดินเพื่อเป็นประกันเงินกู้เป็นเงินจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นเรื่องของความเชื่อถือของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ผู้รับจำนอง ที่มีต่อนายสมเกียรติ หาดพิพัฒนาพาณิชย์ และนางสาวบุญศรี ตั้งบุญทวี ผู้จำนอง อีกทั้งสัญญาจำนองดังกล่าวมีข้อตกลงท้ายสัญญาจำนองเป็นประกันอีก หลายการ จึงไม่อาจนำสัญญาจำนองเป็นประกันดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์คำนวณ เพื่อหาราคา ที่ดินได้ดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง จะรับฟังได้เพียงว่า ที่ดินดังกล่าวซื้อขายกันในราคา ๖๗๕,๐๐๐ บาท (เฉลี่ยตารางวาละ ๓๒,๑๔๓.๘๕ บาท) กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่ดินของ

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีมีระยะห่างจากสถานที่อ้างอิงต่างๆ โดยแจ้งระยะทางไว้ นั้น ระยะทางดังกล่าวก็ไม่ถูกต้องและแตกต่างจากระยะทางที่เจ้าหน้าที่ได้ทำการสำรวจจริงวัดตามอำนาจหน้าที่โดยไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งน่าจะเชื่อถือว่าถูกต้องมากกว่าที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง นอกจากนี้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๑๘/๒๕๔๓ ได้เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานว่า ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมถือได้ว่าเป็นราคาตลาดของที่ดินในขณะนั้น ฉะนั้น ราคาค่าทดแทนที่ดินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดและจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมดังได้กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นราคาค่าทดแทนที่ดินที่สูงและเป็นธรรมแล้ว ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถที่จะเรียกร้องเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มตามคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า

๑. ตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามที่อ้างว่าคดีของผู้ฟ้องคดีขาดอายุความ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายและศาลควรได้รับไว้พิจารณาพิพากษาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี กล่าวคือ เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกเวนคืนที่ดินจึงได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ขอเงินค่าทดแทนเพิ่มต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และยื่นอุทธรณ์เพิ่มเติมชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ต่อมา ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ขอให้เร่งรัดการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์จนใกล้จะพ้นกำหนดอายุความในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีจึงได้สอบถามเจ้าหน้าที่ศาลปกครองกลางเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีซึ่งได้แนะนำว่า ขณะนี้ศาลปกครองกลางยังไม่เปิดทำการและยังไม่มีตุลาการศาลปกครองกลาง ผู้ฟ้องคดีควรไปยื่นเรื่องร้องทุกข์ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อศาลปกครองกลางเปิดทำการ คดีของผู้ฟ้องคดีจะโอนมาที่ศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และได้แนะนำให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องไว้สองประเด็นคือ ประเด็นแรก เรื่องการพิจารณาอุทธรณ์ขอเพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดินล่าช้า และประเด็นที่สอง พิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินไม่เป็นธรรม จะเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้เอาใจใส่คดีของตนเองและรักษาประโยชน์ของตนตามที่กฎหมายรับรองสิทธิไว้และติดตามเรื่องคดีของตนเองมาโดยตลอด กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น คดีของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ขาดอายุความ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อ

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ โดยขอให้ถือหนังสือร้องทุกข์ดังกล่าวเป็นคำฟ้อง จึงสามารถ
 กระทำได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา
 (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๒)

๒. ผู้ฟ้องคดีได้เคยเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หาซื้อที่ดินบริเวณใกล้เคียง
 ในสภาพเดียวกันและจำนวนเนื้อที่เท่าเดิมให้กับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่รับเงิน
 ค่าทดแทน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่สามารถหาซื้อที่ดินในบริเวณใกล้เคียงในราคาตารางวาละ
 ๔๐,๐๐๐ บาท มาทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีได้ เพราะที่ดินบริเวณดังกล่าวมีราคาซื้อขาย
 ตารางวาละ ๘๐,๐๐๐ ถึง ๑๒๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากเป็นที่ดินที่อยู่ในย่านความเจริญ
 ใกล้พระบรมมหาราชวัง ใกล้ศูนย์ความเจริญเป็นอันมาก ส่วนที่ดินที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างถึง
 ราคาซื้อขายตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท เป็นราคาซื้อขายที่ดินตามชานเมือง อาทิ
 มีนบุรี ลาดกระบัง อีกทั้งบริษัท เอพซิลอน จำกัด ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ้างมาเป็นบริษัท
 ที่ปรึกษาโครงการ ก็ประเมินราคาโดยใช้หลักเกณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานแน่นอน กล่าวคือ ที่ดิน
 ของผู้ฟ้องคดีกำหนดว่า มีราคาซื้อขายกันปกติตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท แต่กลับไปประเมิน
 ราคาที่ดินของนายไพบูลย์ นิมิตรกุล ซึ่งถูกเวนคืนเช่นเดียวกันว่าราคาซื้อขายตามปกติ
 ตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่ดินดังกล่าวอยู่ห่างจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีเพียงประมาณ
 ๓๐๐ เมตร และอยู่ติดถนนซอยใกล้วัดอมรคีรี รถยนต์เข้าออกได้ถึงที่ดิน ราคาไม่น่าแตกต่าง
 กันมากถึง ๖๐,๐๐๐ บาท อีกทั้งตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามก็ยอมรับว่า ที่ดิน
 โฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ ตามสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างนายศรชัย ศิริชัยนฤมิตร ผู้ชาย กับ
 นายประสาน ศิริชัยนฤมิตร ผู้ซื้อ เป็นที่ดินที่ตั้งอยู่ระหว่างซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐
 ตรงข้ามเยื้องกับปากซอยวัดอมรคีรี มีการซื้อขายกันจริงในราคาตารางวาละ ๑๒๑,๓๗๒ บาท
 และหากเป็นการซื้อขายระหว่างเครือญาติโดยทั่วไป ย่อมซื้อขายกันในราคาต่ำกว่า
 ท้องตลาดแน่นอน ซึ่งที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ห่างจากที่ดินที่ซื้อขายกันดังกล่าวเพียงประมาณ
 ๑๘๕ เมตร อยู่ติดถนนซอยใกล้วัดอมรคีรีและรถยนต์เข้าออกได้ถึงที่ดิน ราคาไม่น่าแตกต่าง
 กันมากถึง ๘๑,๓๗๒ บาท ส่วนกรณีธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับจำนองที่ดิน
 โฉนดเลขที่ ๔๓๘๗๘ จากนายสมเกียรติ หาญพิพัฒน์พาณิชย์ และนางสาวบุญศรี ตั้งบุญทวี นั้น
 เจ้าหน้าที่ของธนาคารต้องมีการตรวจสอบ โดยมีขั้นตอน ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่แน่นอน
 และเชื่อถือได้ว่าราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ซื้อขายกันตามท้องตลาด จะมีราคาไม่ต่ำกว่า
 ราคาที่ธนาคารรับจำนองไว้อย่างแน่นอน ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม

/อ้างมา...

อ้างมาในคำให้การ ก็มีข้อเท็จจริงไม่ตรงกับในคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่า บริเวณใกล้เคียงที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีราคาซื้อขายตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาทจริง แต่กลับไปใช้หลักฐานเอกสารราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ซึ่งมีราคาต่ำกว่าราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดแทน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หลักฐานราคาซื้อขายที่ดินตามปกติบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี มีราคาตารางวาละ ๘๐,๐๐๐ ถึง ๑๒๐,๐๐๐ บาท ฉะนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีขอเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนในราคาตารางวาละ ๘๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นราคาที่เป็นธรรม

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การเพิ่มเติมว่า ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ถือได้ว่าเป็นราคาตลาดของที่ดินในขณะนั้น ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๑๕/๒๕๔๓ แล้ว สำหรับกรณีที่ดินของนายไพบูลย์ นิमितกุล ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างอิง นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า ที่ดินดังกล่าวตั้งอยู่ชอยจรัญสนิทวงศ์ ซึ่งเป็นชอยเดียวกันกับที่ดินของนายประสาน ศิริชัยนฤมิตร ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างอิง แต่อยู่กันคนละด้านของชอยจรัญสนิทวงศ์ ห่างกันประมาณ ๕๐ เมตร และเป็นที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ ศักยภาพของที่ดินดังกล่าวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงแตกต่างกันมาก การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ที่ดินของนายไพบูลย์ นิमितกุล อยู่ห่างจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีเพียงประมาณ ๓๐๐ เมตร นั้น ก็เป็นการกะประมาณและเป็นการพิจารณาเพียงปัจจัยด้านระยะทางเพียงปัจจัยเดียว มิได้พิจารณาปัจจัยอื่นๆ ประกอบ นอกจากนี้ ระยะห่างของที่ดินประมาณ ๓๐๐ เมตรที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง หากพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์แล้ว ถือได้ว่าเป็นระยะห่างของที่ดินที่เป็นนัยสำคัญในการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์แล้ว การที่บริษัท เอพซิลอน จำกัด ได้พิจารณาประเมินราคาทดแทนที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยใช้ราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด ซึ่งมีราคาสูงกว่าราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน นั้น ถือเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีและสังคมส่วนรวม ที่ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า คำพิพากษาศาลฎีกาที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างมาในคำให้การข้อเท็จจริงไม่ตรงกับในคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงในคดีนี้กับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่อ้างอิง จะแตกต่างกันไปบ้าง แต่มีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกัน ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างในคำคัดค้านว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยอมรับว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ ซึ่งซื้อขายตามสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างนายศรชัย ศิริชัยนฤมิตร ผู้ชาย กับนายประสาน ศิริชัยนฤมิตร ผู้ซื้อ

/มีการ...

มีการซื้อขายกันจริงในราคาตารางวาละ ๑๒๑,๓๗๒ บาท นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามมิได้ยอมรับว่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ ซื้อขายกันจริงในราคาตารางวาละ ๑๒๑,๓๗๒ บาท เพียงแต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้กล่าวขยายความเชื่อมโยงไปถึงข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีเพียงว่า "...ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๕๑๐ ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างราคาซื้อขายที่ดินโฉนดดังกล่าว..." เท่านั้น จุดประสงค์ก็เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของสภาพและที่ตั้งของที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวว่าแตกต่างกัน ไม่อาจนำมาเทียบเคียงเพื่อกำหนดราคาค่าทดแทนการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ สำหรับในข้อที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวในคำคัดค้านว่าราคาที่ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๓๘๗๘ จากนายสมเกียรติ หาญพิพัฒน์พาณิชย์ และนางสาวบุญศรี ตั้งบุญทวี นั้น มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของธนาคารที่มีชั้นตอน ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและเชื่อถือได้ว่าราคาที่ซื้อขายกันตามท้องตลาดจะมีราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่ธนาคารรับจำนองไว้อย่างแน่นอน นั้นผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า เป็นข้อกล่าวอ้างกว้างๆ ไม่ใช่ชี้ชัดว่าธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ประเมินราคาที่ดินซึ่งรับจำนองดังกล่าวเท่าใด เพราะตามหนังสือสัญญาจำนองที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีอ้างอิง เป็นการจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นตึกแถวสี่ชั้น และรวมถึงบรรดาตึก โรงงาน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ซึ่งจะปลูกสร้างขึ้นภายหลังทั้งสิ้นด้วย จึงไม่อาจนำสัญญาจำนองเป็นประกันดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์คำนวณ เพื่อหาราคาที่ดินดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างได้

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้มีคำแถลงลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ชี้แจงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้วินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามหนังสือที่ กท ๔๐๐๖/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ และผู้ฟ้องคดีได้รับทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่า ประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนล่าช้าเกินสมควร เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏในชั้นนี้พิจารณาคดีครั้งแรกว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนว่าไม่เพิ่มค่าทดแทนการเวนคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว ตามหนังสือที่ กท ๔๐๐๖/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ ดังนั้น เหตุแห่งการฟ้องคดีในประเด็นนี้จึงหมดสิ้นไป ส่วนประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลกำหนดเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเพิ่มขึ้น นั้น เห็นว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณาได้ ตามมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘

/แห่ง...

แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงมิใช่เรื่องร้องทุกข์ที่จะโอนมาเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ ศาลปกครองชั้นต้นจึงพิพากษายกฟ้อง และคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ศาลปกครองและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นร้องทุกข์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ เมื่อศาลปกครองเปิดดำเนินการแล้ว คดีของผู้ฟ้องคดีจะถูกโอนมาเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นร้องทุกข์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (ที่ถูกต้องคือ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔) อันเป็นวันสุดท้ายของการยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีภายในอายุความ และศาลปกครองชั้นต้นได้สั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา กรณีเห็นว่ามีเหตุจำเป็นตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ศาลจึงต้องพิจารณาพิพากษาในประเด็นคำขอค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ด้วย ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับ เป็นให้รับคำฟ้องในประเด็นคำขอค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป

ผู้ถูกฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์โต้แย้งไม่ตรงกับประเด็นที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยไว้ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไม่มีอำนาจรับคำร้องทุกข์ ประเด็นคำขอกำหนดเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ จึงมิใช่เรื่องร้องทุกข์ที่จะโอนมาเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และประเด็นที่ศาลปกครองชั้นต้น เห็นว่า คดีที่ผู้ฟ้องคดียื่นร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ขาดอายุความแล้ว แต่องค์คณะเดิมเห็นว่า มีเหตุจำเป็นตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษา แต่เมื่อองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นร้องทุกข์เมื่อคดีขาดอายุความแล้ว จึงมีอำนาจพิพากษายกฟ้องได้ ขอศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืน

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาค้างครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ โดยรับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี และได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้จากพยานหลักฐานในสำนวนว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๓๓๕๖ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๒๖ ตารางวา ได้ถูกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เว้นคืนที่ดินบางส่วนเนื้อที่ ๒๒ ตารางวา ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงเทศบาล สายเชื่อมระหว่างถนนวิสุทธิกษัตริย์กับถนนอรุณอมรินทร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้กำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ในราคาตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาท เงินค่าทดแทนที่ดินที่เหลือจากการถูกเวนคืนและมีมูลค่าลดลงตารางวาละ ๒๖,๘๐๐ บาท จำนวน ๔ ตารางวา เป็นเงิน ๑๐๗,๒๐๐ บาท ค่าทดแทนความเสียหายโดยเหตุที่ต้องออกจากที่ดินที่ถูกเวนคืนเป็นเงิน ๘๘,๐๐๐ บาท และค่าทดแทนพืชผลต้นไม้เป็นเงิน ๕๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนทั้งสิ้น ๑,๐๗๕,๗๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ กท ๔๐๐๖/๐๒๔๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปรับเงินค่าทดแทนและผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค่าทดแทนดังกล่าวแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ดินโดยเห็นว่า ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี เพราะจำนวนเงินค่าทดแทนที่ดินต่ำกว่าราคาซื้อขายที่ดินตามปกติในท้องตลาด จึงได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ขอเพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดินเป็นราคาตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับไว้ในวันเดียวกัน แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ผู้ฟ้องคดีจึงได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ขอให้เร่งรัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดิน และขอเงินค่าทดแทนที่ดินเพิ่มขึ้นเป็นตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งต่อมา เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวได้โอนมาเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และผู้ฟ้องคดีได้ขอเพิ่มเติมค่าชดเชยค่าฟ้อง โดยขอลดจำนวนเงินค่าทดแทนที่ดินเหลือเพียงตารางวาละ ๘๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสิน

/ในต้นเงิน...

ในต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้ร่วมกันชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดีด้วย ต่อมา ในระหว่างการพิจารณาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือที่ กท ๔๐๐๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้วินิจฉัยยืนตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ กำหนดไว้ในราคาตารางวาระ ๔๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิจารณาคำร้อง (คำฟ้อง) และคำขอของผู้ฟ้องคดีแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์จะให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาใน ๒ ประเด็น คือ ประเด็นแรก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีล่าช้าเกินสมควร ซึ่งในประเด็นนี้ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว ประเด็นที่สอง ที่ผู้ฟ้องคดีขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนเพิ่ม นั้น ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องเช่นกัน เนื่องจากเห็นว่าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไม่มีอำนาจพิจารณา ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์ประเด็นนี้ขึ้นมา

คดีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ศาลปกครองมีอำนาจรับคำฟ้องประเด็นที่ขอให้ศาลกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยและเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล เพื่อมีคำสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือมีคำสั่งให้เพิกถอนการกระทำหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนการกระทำ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือกระทำการขัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือกระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับกรณีนั้น หรือกระทำการโดยไม่สุจริต หรือโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ฉะนั้นคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและความมีเหตุผลอันสมควรของการกระทำทางปกครอง เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองมีคำสั่งหรือการกระทำใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็จะมีข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองนั้นดำเนินการแก้ไข ซึ่งหากนายกรัฐมนตรี

/เห็นสมควร...

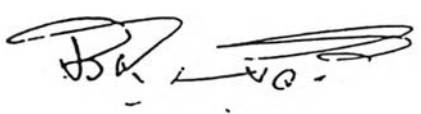
เห็นสมควรก็จะพิจารณาและสั่งการให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ จะเห็นได้ว่า แม้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะไม่มีอำนาจสั่งการโดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครอง แต่ก็อาจถือได้ว่า เป็นผู้สั่งการโดยอ้อมโดยผ่านทางนายกรัฐมนตรี สำหรับคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กำหนดเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น การที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอเช่นนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์จะให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยว่า การกำหนดเงินค่าทดแทน ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี จึงขอให้กำหนดเงินค่าทดแทนใหม่เพิ่มขึ้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ก็จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนเดิมนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากเห็นว่าไม่ชอบ ก็จะมีข้อเสนอแนะให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดเงินค่าทดแทนใหม่ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับประเด็นการกำหนดเงินค่าทดแทน ตามกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ ฉะนั้น ประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยกำหนดเงินค่าทดแทนเพิ่ม ย่อมเป็นเรื่องร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจรับไว้พิจารณาได้ตามมาตรา ๑๙ (๒) (ก) และ (จ) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และเป็นคดีที่โอนมายังศาลปกครองกลาง ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนประเด็นที่จะต้องพิจารณาถึงการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในระหว่างการพิจารณาโดยกำหนดเงินค่าทดแทนการเวนคืนที่ดิน ให้แก่ผู้ฟ้องคดีในราคาตารางวาละ ๔๐,๐๐๐ บาท เท่ากับราคาที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ กำหนด แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะได้วินิจฉัยอุทธรณ์ในระหว่างการพิจารณา ศาลปกครองสูงสุดก็เห็นว่า ชอบที่ศาลปกครองชั้นต้นจะนำประเด็นนี้ไปรวมการพิจารณาด้วยกันกับประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณากำหนดค่าทดแทนเพิ่มเพื่อให้คดีเสร็จไปในคราวเดียวกันได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ในประเด็นดังกล่าวเป็นการไม่ถูกต้อง

จึงให้ยก...

จึงให้ยกคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ที่พิพากษายกฟ้องในประเด็น
ที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลกำหนดเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเพิ่มขึ้น และให้ส่ง
สำนวนคืนไปยังศาลปกครองชั้นต้นเพื่อให้พิจารณาพิพากษาใหม่ต่อไปตามรูปคดี

นายปรีชา พานิชวงศ์
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

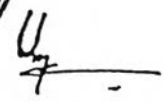
นายจรัญ หัตถกรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

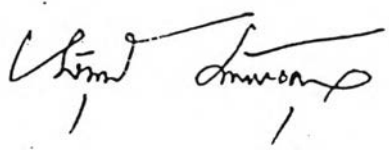
นายดำริ วัฒนสิงห์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม ศันสนาคม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

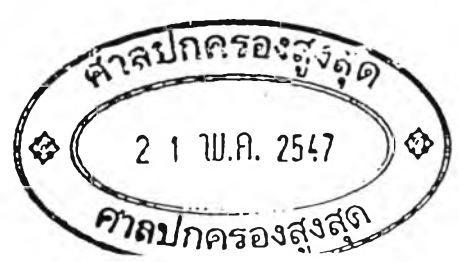
๓๑ ๑๓

นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายธีรรัฐ อร่ามทวีทอง

สำเนา

คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(จ. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๓/๒๕๔๕
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๗/๒๕๔๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

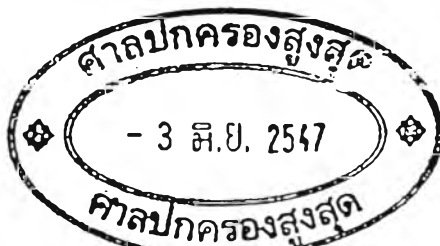
วันที่ ๓ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

ระหว่าง	นายชัย แซ่ไช้	ผู้ฟ้องคดี
	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ที่ ๑ ผู้ว่าการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ที่ ๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เดิม) ที่ ๓	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๘๘/๒๕๔๕ หมายเลขแดงที่ ๔๗๑/๒๕๔๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๕๐๒ ตำบลบางไฉลง อำเภอบางพลี (บางพลีใหญ่) จังหวัดสมุทรปราการ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๒ ตารางวา มีสิ่งปลูกสร้างเป็นรั้วคอนกรีตบนที่ดินดังกล่าว ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่เขตพระโขนง เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

/และ...

และอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๔๐-เพื่อก่อสร้างทางสายพิเศษบางนา-ชลบุรี ทำให้ที่ดินบางส่วนของผู้ฟ้องคดีคิดเป็นเนื้อที่ ๑๓๓^๓/_{๑๐๐} ตารางวา พร้อมรั้วคอนกรีตที่อยู่ในแนวเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯได้กำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนเป็นสองส่วน ส่วนแรกเนื้อที่จำนวน ๑๒๙^๓/_{๑๐๐} ตารางวา ให้เงินค่าทดแทนตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลืออีก ๔ ตารางวาให้เงินค่าทดแทนตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนเฉพาะค่าที่ดินเป็นเงิน ๖,๕๗๕,๐๐๐ บาท และได้กำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับรั้วคอนกรีตและการที่จะต้องออกจากอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นเงิน ๑๔๒,๗๕๗.๘๖ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนทั้งสิ้น ๖,๗๑๗,๗๕๗.๘๖ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจการกำหนดเงินค่าทดแทนดังกล่าว จึงยื่นอุทธรณ์เงินค่าทดแทนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๓ ขอให้คำนวณเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้ง ๑๓๓^๓/_{๑๐๐} ตารางวา ในอัตราตารางวาละ ๑๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๔,๖๘๕,๐๐๐ บาท และเงินค่าทดแทนสิ่งก่อสร้างรวมเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งขอให้จ่ายค่าเสื่อมราคาที่ดินส่วนที่เหลือจากการถูกเวนคืน จำนวน ๕ ไร่ ๑ งาน ๖๘^๓/_{๑๐๐} ตารางวา ในอัตราตารางวาละ ๑๕,๐๐๐ บาท ด้วย และในขณะรอผลการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินค่าทดแทนให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๔๒,๔๑๖,๗๔๒.๑๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓.๗๕ ต่อปีตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน คำนวณจากเงินต้นจำนวน ๔๐,๗๘๔,๗๔๒.๑๔ บาท นับจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเงินเสร็จสิ้น

๒. ให้ชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี

หลังจากที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องต่อศาลปกครองแล้ว ปรากฏว่าในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือ ที่ มท ๕๕๐๙ (๒)/๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า เงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯกำหนดให้ นั้นเป็นธรรมแล้ว ส่วนค่าเสื่อมราคานั้น เนื่องจากไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว จึงให้ยกคำร้องในส่วนนี้

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนในโครงการดังกล่าว คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯได้กำหนดโดยใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๑

/แห่ง...

แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๒๐. กล่าวคือ เงินค่าทดแทนที่ดิน ได้ใช้ราคาที่สูงที่สุดที่สามารถหาได้คือ ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ที่ใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนฯ ใช้บังคับ มาเป็นเกณฑ์ ส่วนเงินค่าทดแทนสิ่งก่อสร้าง (รั้วคอนกรีต) ได้คำนวณโดยใช้ราคากลาง วัสดุก่อสร้างของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ เป็นหลัก หลังจากที่เจ้าหน้าที่ ไปสำรวจสิ่งก่อสร้างเพื่อนำมาถอดแบบ ซึ่งรวมถึงกำแพง กำก่อสร้าง กำอำนวยความสะดวก กำไร กำภาษี กำออกแบบและคูกงาน รวมทั้งค่าสาธารณูปโภคแล้ว นอกจากนี้ ที่ดินของผู้ฟ้องคดี ที่ถูกเวนคืนจำนวน ๑๓๓^๓/_{๑๐๐} ตารางวา แบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกจำนวน ๑๒๙^๓/_{๑๐๐} ตารางวา ตั้งอยู่ในโฉนด ๑๑ บล็อกซี ซึ่งอยู่ในหน่วยที่ ๑ ดัดถนนบางนา - ตราด ในระยะ ๔๐ เมตร ที่ดินในหน่วยดังกล่าวมีราคาประเมินตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น เงินค่าทดแทน ในส่วนนี้จึงคิดเป็นเงิน ๖,๔๗๕,๐๐๐ บาท ส่วนที่ดินส่วนที่สองจำนวน ๔ ตารางวา ตั้งอยู่ ในหน่วยที่ ๒ ถัดจากหน่วยที่ ๑ (แปลงเดียวกัน) มีราคาประเมินตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท จึงคิดเป็นเงินค่าทดแทนอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินทั้งสองส่วน ๖,๕๗๕,๐๐๐ บาท และในส่วนของรั้วคอนกรีตนั้นคิดเป็นเงินค่าทดแทนให้ ๑๔๒,๗๕๗.๘๖ บาท และได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งผู้ฟ้องคดี ได้รับเงินค่าทดแทนไปเรียบร้อยแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามว่า การกำหนดเงิน ค่าทดแทนที่ดินควรกำหนดจากราคาซื้อขายที่ดินด้วยวิธีสืบราคาหรือข้อมูลราคาซื้อขาย จากรายงานการประเมินราคาที่ดินของกรมที่ดินที่ได้สำรวจไว้ มิใช่ใช้ราคาประเมิน ทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมาเป็นฐาน ในการคำนวณเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี สำหรับในส่วนของเงินค่าทดแทนสิ่งก่อสร้างนั้น การใช้ราคากลางในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่เป็นธรรมเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อมีการจ่ายเงิน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำเงินดังกล่าวมาก่อสร้างทดแทนได้ ประกอบกับ ผู้ฟ้องคดีได้ถมที่ดินเพื่อเตรียมการพัฒนาจึงถือว่าได้ใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่ และที่ดิน ดังกล่าวตั้งอยู่ในทำเลธุรกิจริมถนนสายบางนา - ตราด และการประกอบการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีลักษณะเป็นการแสวงหากำไรเช่นเอกชน มิใช่เป็นการเวนคืนเพื่อสร้างสาธารณูปโภค ให้ประชาชนสัญจรแต่อย่างใด กับทั้งยังทำให้ราคาที่ดินต่ำลงอันเนื่องมาจากการเวนคืน

/การกระทำ...

การกระทำของผู้ผูกฟองคติดังกล่าวจึงทำให้ผู้ผูกคติเสียหายสมควรได้รับค่าเสียหายในส่วนนี้ด้วย

ผู้ผูกฟองคติทั้งสามให้การเพิ่มเติมว่า เนื่องจากราคาซื้อขายในท้องตลาดนั้นไม่สามารถสืบค้นได้ทั้งจากทางราชการและธนาคาร จึงกำหนดเงินค่าทดแทนจากรวอประเมินที่ดินที่เจ้าหน้าที่ของผู้ผูกฟองคติที่ ๑ ขอจากสำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาบางพลี ซึ่งปรากฏว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้นใช้บัญชีเดียวกัน ส่วนเงินค่าทดแทนสิ่งก่อสร้างนั้น แม้จะใช้ราคากลางในเดือนเมษายน ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ อันเป็นเวลาทีพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ แต่ก็ได้มีการปรับราคาตาม दरชนีของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ให้เป็นราคา ณ เดือนกันยายน ๒๕๔๒ โดยเพิ่มราคาเป็น ๑๒๖,๕๓๗.๘๘ บาท เงินค่าทดแทนสิ่งก่อสร้างจึงเป็นธรรมและชอบด้วยกฎหมายแล้ว สำหรับในเรื่องที่ผู้ผูกคติอ้างว่าผู้ผูกคติดำเนินการเวนคืนที่ดินเพื่อการแสวงหากำไรนั้น เห็นว่า โครงการนี้ได้ใช้งบประมาณแผ่นดินและมีการกู้เงินจากต่างประเทศมาลงทุน การจัดเก็บค่าผ่านทางจึงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางราชการมิใช่เป็นการเก็บตามอำเภอใจแต่อย่างใด และที่ดินในส่วนที่เหลือของผู้ผูกคติก็ยังคงพัฒนาต่อไปได้ การก่อสร้างทางพิเศษไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อที่ดินของผู้ผูกคติ และหลังจากการเวนคืนผู้ผูกคติได้ปรับปรุงที่ดินดังกล่าวเป็นสถานที่ขายรถยนต์ จากเดิมที่เป็นที่ดินว่างเปล่าไม่มีการพัฒนาใดๆ ในขณะที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินของผู้ผูกคติเป็นที่ดินแปลงเดียวกันและถูกเวนคืนพร้อมกันคือ ๑๓๓/๑๐๐ ตารางวา แต่การกำหนดเงินค่าทดแทนได้แยกเป็น ๒ ราคา ทั้งที่ที่ดินดังกล่าวใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกัน ซึ่งโดยปกติหากมีการซื้อขายที่ดินแปลงเดียวกันจะใช้ราคาในอัตราต่อตารางวาเดียวกันทั้งแปลง เมื่อมีการเวนคืนที่ดินแปลงเดียวกันจึงควรกำหนดเงินค่าทดแทนต่อตารางวาในอัตราสูงสุดต่อตารางวาเดียวกันทั้งแปลง ทั้งนี้เพื่อเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ผูกคติ ดังนั้น การกำหนดเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ผูกคติในหน่วยที่ ๒ จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ การกำหนดเงินค่าทดแทนดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ผูกคติ จึงพิพากษาว่า เงินค่าทดแทนที่ดินเนื้อที่ ๑๒๕/๑๐๐ ตารางวา ตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท ชอบด้วยกฎหมาย แต่ที่ดินเนื้อที่อีก ๔ ตารางวา นั้น ให้ผู้ผูกคติที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนที่เพิ่มอีกในราคาตารางวาละ

/๒๕,๐๐๐ บาท...

๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสินแต่ไม่เกินอัตราร้อยละ ๓.๗๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ต้องจ่ายเงินหรือวางเงินค่าทดแทน ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คือ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี นอกจากคำขอนี้ให้ยก และให้ยกฟ้องของผู้ฟ้องคดีสำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รวมทั้งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนของการชนะคดีคิดเป็นเงินจำนวน ๔๖๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้จ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มในส่วนที่ดินอีก ๔ ตารางวา ในอัตราตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย นั้น ยังคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ที่ใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นราคาที่สูงที่สุดที่หาได้ จึงรับฟังเป็นราคาซื้อขายในท้องตลาดขณะนั้น ประกอบกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะแคบ ลึก ยาว ด้านหน้าที่ติดถนนในระยะ ๔๐ เมตร มีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับที่ดินทั้งแปลง ซึ่งมีเนื้อที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๒ ตารางวา การพัฒนาที่ดินไม่เท่าเทียมกันทั้งแปลง ความเจริญส่วนใหญ่จะอยู่ริมถนนบางนา - ตราด และลดน้อยลงเมื่ออยู่ห่างจากถนน และหากนำราคาประเมินซึ่งมีหลายส่วนหลายราคามาทำการเฉลี่ยต่อตารางวาทั้งแปลงแล้ว จะมีราคาต่อตารางวาน้อยกว่าราคาที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นที่กำหนดให้ เงินค่าทดแทนที่ดินที่คณะกรรมการดังกล่าวกำหนดให้เฉลี่ยตารางวาละ ๔๔,๒๕๐.๘๔ บาท ใกล้เคียงกับราคาประเมินสูงสุดคือ ตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาทมาก และเป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีอย่างยิ่งแล้ว การที่ศาลปกครองชั้นต้นได้กำหนดเงินค่าทดแทนต่อตารางวาตามราคาประเมินทุนทรัพย์ในอัตราสูงสุดต่อตารางวาที่เป็นอัตราเดียวกันทั้งแปลงจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากราคาสูงสุดมิใช่ราคาเฉลี่ยของที่ดินทั้งแปลง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากทำเลที่ตั้งของที่ดิน การใช้ที่ดินรวมทั้งสภาพและการใช้ประโยชน์หลังเวนคืน ประกอบกับวัตถุประสงค์ของการเวนคืนเพื่อการสาธารณูปโภคโดยส่วนรวมแล้ว เห็นได้ว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นที่กำหนดให้ในส่วนที่ดินถนน

/บางนา...

บางนา - ทราย ระยะ ๔๐ เมตร เนื้อที่ ๑๒๕/๑๐๐ ตารางวา ในราคาตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท รวม ๖,๒๕๐,๐๐๐ บาท และในส่วนเนื้อที่อีก ๔ ตารางวา ในราคาตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท รวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินทั้งสิ้น ๖,๓๕๐,๐๐๐ บาท นั้น ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย รวมทั้งเป็นกรรมแล้ว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา กลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และให้ผู้ฟ้องคดีใช้เงินค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ด้วย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้อุทธรณ์ในประเด็นการชำระดอกเบี้ยของเงินค่าทดแทน

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้มีการพัฒนาโดยการถมที่ดินทั้งแปลง มีผิวหน้าดินเสมอกับถนนบางนา - ทราย และได้ก่อสร้างกำแพงคอนกรีตบนที่ดินแปลงดังกล่าว ที่ดินตั้งอยู่ในทำเลที่มีความเจริญ มีระบบสาธารณูปโภค การคมนาคมสะดวก อยู่ในแหล่งธุรกิจและอุตสาหกรรม และการพัฒนาที่ดินดังกล่าวย่อมมีความเท่าเทียมกันทั้งแปลง การที่ศาลปกครองชั้นต้นกำหนดค่าทดแทนที่ดินต่อตารางวาในอัตราสูงสุดเป็นราคาเดียวกันทั้งแปลง จึงเป็นการวินิจฉัยตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนสิ่งหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้วขอให้ศาลปกครองสูงสุดยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้เงินค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ฟ้องคดีด้วย

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการแถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจสอบเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ และข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๖๕๐๒ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี (บางพลีใหญ่) จังหวัดสมุทรปราการ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๒ ตารางวา และมีสิ่งก่อสร้างเป็นรั้วคอนกรีตบนที่ดินแปลงดังกล่าว ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่เขตพระโขนง เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๔๐

/เพื่อก่อสร้าง...

เพื่อก่อสร้างทางสายพิเศษวงนา - ชลบุรี และพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดให้ที่ดิน
 บางส่วนจำนวน $๑๓๓\frac{๓}{๑๐๐}$ ตารางวาของผู้ฟ้องคดี พร้อมรั้วคอนกรีตอยู่ในแนวเขตที่ดิน
 ในบริเวณที่ที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังนี้ คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ
 ได้กำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี โดยกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินจำนวน
 $๑๓๓\frac{๓}{๑๐๐}$ ตารางวาของผู้ฟ้องคดี แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ที่ดินส่วนแรกจำนวน $๑๒๕\frac{๓}{๑๐๐}$ ตารางวา
 ตั้งอยู่ในโฉนด ๑๑ บล็อกซี ซึ่งอยู่ในหน่วยที่ ๑ ดิถถนนบางนา-ตราดในระยะ ๕๐ เมตร
 ราคาประเมินตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๖,๔๗๕,๕๐๐ บาท สำหรับที่ดินส่วนที่ ๒
 อีกจำนวน ๘ ตารางวา ซึ่งตั้งอยู่ถัดจากหน่วยที่ ๑ (แปลงเดียวกัน) ราคาประเมินตารางวาละ
 ๒๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินทั้งสิ้น ๖,๕๗๕,๐๐๐ บาท
 และค่ารั้วคอนกรีตเป็นเงินค่าทดแทน ๑๔๒,๗๕๗.๘๖ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจจึงยื่น
 อุตธรณ์เงินค่าทดแทนทั้ง ๒ รายการต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓
 และในขณะที่รอผลการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่
 ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินค่าทดแทน
 ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๔๒,๔๑๖,๗๔๒.๑๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓.๗๕ ต่อปี
 ตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสิน คำนวณจากต้นเงินจำนวน
 ๔๐,๗๕๔,๗๔๒.๑๔ บาท นับจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น และให้
 ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความ
 แทนผู้ฟ้องคดีด้วย ซึ่งปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วเสร็จเมื่อวันที่
 ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔ และมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ
 เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ว่า เงินค่าทดแทนตามที่คณะกรรมการกำหนดราคา
 เบื้องต้นฯกำหนดให้ นั้น เหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว คดีนี้มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามราคาประเมินทุนทรัพย์
 เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งจัดแบ่งตามบล็อกโฉนด
 เป็นหน่วยที่แตกต่างกัน นั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องโดยมีคำขอหลักคือ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าทดแทน
 ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และค่าเสื่อมราคาของที่ดินที่เหลือหลังจากถูกเวนคืน โดยขอมารวมกัน
 เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๔๑๖,๗๔๒.๑๔ บาท ไม่ได้แยกออกเป็นเงินค่าทดแทนของอสังหาริมทรัพย์

ที่ถูเวนคืน...

ที่ถูกเวนคืนในแต่ละส่วนแต่อย่างใด ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีถูกเวนคืนที่ดินเนื้อที่จำนวน ๑๓๓^๔/_{๑๐๐} ตารางวาพร้อมรั้วคอนกรีต และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีความเห็นตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินแยกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนแรก เนื้อที่จำนวน ๑๒๙^๖/_{๑๐๐} ตารางวา กำหนดเงินค่าทดแทนให้ตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท นั้น ชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่ที่ดินส่วนที่สองเหลืออีกจำนวน ๔ ตารางวา เห็นว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนเฉพาะที่ดินในส่วนนี้เพิ่มขึ้นตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท เป็นเงินรวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ประเด็นเงินค่าทดแทนจำนวน ๔ ตารางวา โดยมีได้อุทธรณ์ในประเด็นการชำระดอกเบี้ยของเงินค่าทดแทน ส่วนผู้ฟ้องคดีก็มิได้อุทธรณ์ในประเด็นค่าเสื่อมราคาที่ดินภายหลังการเวนคืน จึงฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีพอใจเงินค่าทดแทนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นแล้ว จึงเห็นว่า คดีนี้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนเฉพาะที่ดินในส่วนที่ ๒ เนื้อที่ ๔ ตารางวา ที่กำหนดให้ตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท ตามความเห็นของศาลปกครองชั้นต้น หรือตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท ตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ การกำหนดในลักษณะใดจึงถูกต้องและเป็นธรรมแก่กรณี

คดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในหน่วยที่ ๒ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงเป็นการกำหนดค่าทดแทนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ควรต้องจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งหมดด้วยอัตราสูงสุดต่อตารางวาเดียวกันทั้งแปลงในราคาตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท โดยเพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดิน ๔ ตารางวา อัตราตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าทดแทนทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประเด็นนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ยื่นอุทธรณ์ว่าการกำหนดเงินค่าทดแทนโดยใช้ราคาต่อตารางวาตามราคาประเมินทุนทรัพย์ในอัตราสูงสุดต่อตารางวาเป็นอัตราเดียวกันทั้งแปลงนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหากนำราคาประเมินสูงสุดคือตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท มาเปรียบเทียบกับเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนด ซึ่งคิดเฉลี่ยเป็นตารางวาละ ๔๙,๒๕๐.๘๔ บาท จะเป็นอัตรา

ไว้ใกล้เตียง...

ที่ใกล้เคียงกัน ในประเด็นนี้ ผู้ฟ้องคดีได้แก้อุทธรณ์ว่า การกำหนดค่าทดแทนดังกล่าว
ตามความเห็นของศาลปกครองชั้นต้นนั้น ชอบแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดิน
ในคดีนี้เป็นการกำหนดตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งจะต้องคำนึงถึง (๑) ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์
ที่จะต้องเวนคืนตามที่ เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ (๒) ราคา
ของอสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์แก่การเสียภาษีบำรุงท้องที่ (๓) ราคา
ประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
(๔) สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์นั้น และ (๕) เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน
ซึ่งจะต้องใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๑) ถึง (๕) ประกอบกัน ดังนั้น การที่
ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีตามราคาประเมินทุนทรัพย์
เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดินเพียงอย่างเดียว
โดยกำหนดจากราคาประเมินทุนทรัพย์ในแต่ละบล็อกหรือโซน ทั้ง ๆ ที่เป็นที่ดินแปลงเดียวกัน นั้น
ย่อมไม่ถูกต้อง แต่หากจะกำหนดตามความเห็นของศาลปกครองชั้นต้น ที่ใช้ราคาประเมินสูงสุด
ต่อตารางวาที่กำหนดเป็นเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งแปลงทุกกรณี ก็ย่อมไม่เหมาะสม
เพราะก็อาจไม่เหมาะสมกับกรณีที่ดินที่ถูกเวนคืน ซึ่งมีเนื้อที่มากแต่มีราคาประเมิน
ต่อตารางวาต่ำกว่าที่ดินที่ถูกเวนคืน หรือมีเนื้อที่น้อยแต่มีราคาประเมินต่อตารางวาสูงกว่า
การนำเอาราคาประเมินต่อตารางวาสูงสุดของที่ดินที่ถูกเวนคืนซึ่งมีเนื้อที่น้อย มากำหนด
เป็นเงินค่าทดแทนของที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งแปลง ย่อมเป็นการสร้างภาระและไม่เป็นธรรม
ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้น โดยที่การกำหนดค่าทดแทน
สำหรับกรณีนี้จะต้องใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกอบกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีการ
ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกันและถูกเวนคืนรวม ๑๓๓^๔/_{๑๐} ตารางวา แต่เป็นที่ดินที่พิพาท
ในชั้นอุทธรณ์เพียง ๔ ตารางวา ซึ่งถือว่ามีจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับที่ดินที่ถูกเวนคืน
ทั้งหมด จึงเห็นว่าเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมแก่กรณี สมควรกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดิน
ที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีในอัตราเดียวกันกับที่ดินที่ถูกเวนคืนที่มีเนื้อที่มาก
เป็นจำนวนเท่ากันทั้งแปลง คือ ตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท ที่ศาลปกครองชั้นต้นกำหนด

/ให้ผู้ถูกฟ้อง...

ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินสำหรับที่ดินที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์จำนวน ๔ ตารางวา เพิ่มอีกในอัตราตารางวาละ ๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล

พิพากษายืน

นายเฉลิมชัย วสินนท์

[Handwritten signature]

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายจรัญ หัตถกรรม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม ศันสนาคม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพีระพล เชาวนศิริ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงหะ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

[Handwritten signature]

นายธีรรัฐ อร่ามทวีทอง : ตุลาการผู้แถลงคดี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นางสาวพัชรวลี ต้นประวัติ
วัน เดือน ปี เกิด	26 กันยายน 2522
วุฒิการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2543) เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 56
อาชีพปัจจุบัน	พนักงานคดีปกครอง 4 สำนักงานศาลปกครอง